

ISSN 2286-8658 (Print) ISSN 2672-9598 (Online)

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Lampang Rajabhat University Journal

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567

Volume 13 No.1 January - June 2024

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100

โทรศัพท์ 054-237399 ต่อ 3832 มือถือ 083-1563928

โทรสาร 054-241038

<http://www.rsc.lpru.ac.th>

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (Lampang Rajabhat University Journal)

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ISSN 2286-8658 (Print) ISSN 2672-9598 (Online)
เป็นวารสารระดับชาติที่ทุกบทความได้รับการกลั่นกรองจากคณะกรรมการ (Peer Review) ซึ่งเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อย่างน้อยบทความละ 3 ท่าน

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ทางด้าน
มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้องของคณาจารย์ นักศึกษา ตลอดจนนักวิชาการอิสระ
เพื่อนำไปสู่ประโยชน์ต่อบุคคล สังคมและประเทศชาติ โดยครอบคลุมสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์
ด้านการเมืองการปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ มนุษยศาสตร์ด้าน ภาษาไทย ภาษาจีน
และภาษาต่างประเทศ ดนตรี สังคมศึกษา การพัฒนาชุมชน ศิลปะและการออกแบบ บริหารธุรกิจ
ด้านการจัดการ การตลาด บัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ การเงินการธนาคาร
ธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจต่างประเทศ และการจัดการโลจิสติกส์ ครุศาสตร์ ด้านเทคโนโลยี
การศึกษา การบริหารการศึกษา การศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว หลักสูตร
และการสอน วัดและประเมินผลทางการศึกษา ศิลปศาสตร์ ด้านนิเทศศาสตร์ และการท่องเที่ยว
 เป็นต้น

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม

กำหนดปิดรับต้นฉบับ

ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) กำหนดออกเดือนมิถุนายน ปิดรับ 30 ธันวาคม

ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) กำหนดออกเดือนธันวาคม ปิดรับ 30 มิถุนายน

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ธิดิมา

คุณยศยิ่ง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรชนก
อาจารย์ ดร.ปณิตทัต

ทองลาด
กัลยา

กองบรรณาธิการ : (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก Peer Review)

ศ.เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.เอนก ชิตเกษร	มหาวิทยาลัยพายัพ
ศ.กิตติคุณ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา		ผศ.ดร.กมลทิพย์ คำใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต		ผศ.ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ศ.ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล	
ศ.ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
รศ.ดร.กนกอร สมปราษฎ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ผศ.ดร.ชูศรี สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
รศ.ดร.กรกาญจน์ อรุณรัตน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.นฤนาถ ศรภักยานิช	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.กิตติมา ปรีดีติลก	สำนักงานการศึกษาเอกชน	รศ.ดร.ธนวิทย์ บุตรอุดม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รศ.ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บัญญัติ ชำนาญกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
รศ.ดร.ฉัตรนภา พรหมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	ผศ.ดร.บุษยากร ตีระพุดทิกุลชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์	มหาวิทยาลัยนเรศวร	รศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รศ.ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.ปานฉัตร อาการักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
รศ.ดร.นิตยา สุวรรณศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	ผศ.ดร.มลิวลีย์ สมศักดิ์	
รศ.ดร.บำรุง คำเอก	มหาวิทยาลัยศิลปากร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
รศ.ดร.กรไชย พรหมสักร	มหาวิทยาลัยนครพนม	ผศ.ดร.รัศมี ต้นเจริญ	
รศ.ดร.ประจักษ์ สายแสง	มหาวิทยาลัยนเรศวร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	ผศ.ดร.เรखा อรัญวงศ์	
รศ.ดร.ปราจริย ผลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์	
รศ.ดร.พิทยาภรณ์ มานะจติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณรัตน์ ใจจนวิเชียร	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
รศ.ดร.พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ผศ.ดร.วัชรีย์ ร่วมคิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
รศ.ดร.เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ผศ.ดร.วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
รศ.ดร.มนตรี พิริยะกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รศ.ดร.วีระ เลิศสมพร	มหาวิทยาลัยพะเยา
รศ.ดร.เมฆม สอดส่องกุล	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	รศ.ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รศ.ดร.ยุพร ริมชลการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	ผศ.ดร.สมบัติ เวชกามา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
รศ.ดร.วาริพิน มงคล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ผศ.ดร.สมาน พูแสง	เกษียณอายุราชการ
รศ.ดร.สนม ครุฑเมือง	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ผศ.ดร.สิทธิชัย สาเอี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	ผศ.ดร.สุนทรพจน์ ดำรงพานิช	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.สุกัญญา เออมอธรรม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ผศ.ดร.เสกสรรค์ แยมพินิจ	
รศ.ดร.สิริโฉม พิเชษฐบุญเกียรติ		มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย		ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ		ผศ.ดร.อิราวัฒน์ ชมระกา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย		ผศ.ดร.อุดม คำชาติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
รศ.ดร.จำเนียร บุญมาก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ผศ.ดร.อุไรวรรณ หาญวงศ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ยุพิน จันทร์เรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย		

กองบรรณาธิการ : (ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน Peer Review)

รศ.ดร. บุญทวรรณ	วิงวอน	ผศ.ดร. จรีรัตน์	สุวรรณ
รศ.ดร. บุญเหลือ	ใจมโน	ผศ.ดร. ณัฐนันท์	ฐิตยาปราโมทย์
รศ.ดร. ปองปรารถน์	สุนทรเภสัช	ผศ.ดร. ดวงจันทร์	เตี้ยววิไล
รศ.ดร. พรชนก	ทองลาด	ผศ.ดร. นภาพรณ	เนตรประดิษฐ์
รศ.ดร. ไพฑูรย์	อินตะขัน	ผศ.ดร. ธนกร	สิริสุคันธา
รศ.ดร. พิสิทธิ์	ณอน บัวนก	ผศ.ดร. ปราโมทย์	พรหมขันธ
รศ.ดร. อัมเรศ	เนตาสัทธี	ผศ.ดร. ประรณนา	โกวิทยางกูร
รศ. พฤกษา	เครือแสง	ผศ.ดร. วียดา	แหลมตระกูล
รศ. สุวรรณ	โพธิศรี	ผศ.ดร. อนุรักษ์	อาทิตย์กวิน
ผศ.ดร. จตุรภัทร	วงศ์สิริสถาพร	ผศ. สมชาย	เมื่องมูล
ผศ.ดร. ชุติกานต์	รักธรรม		

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางฉบับนี้ ดำเนินการมาเป็นปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567 โดยยังคงมุ่งมั่นที่จะเป็นสื่อกลางการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการที่ครอบคลุมศาสตร์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของอาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา ตลอดจนนักวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้สนใจและการใช้ประโยชน์ของบุคคล สังคม ท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

ภายในวารสารฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความจำนวนทั้งสิ้น 6 บทความ จำแนกเป็นบทความวิจัยจำนวน 6 บทความ เนื้อหาโดยรวมของบทความสะท้อนถึง ผลการวิจัยหรือมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การตลาด การเงิน – การบัญชี กฎหมาย การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณภาพชีวิต

กองบรรณาธิการวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่าน นักวิจัย นักศึกษา นักวิชาการ หรือผู้สนใจทั่วไป จะได้รับข้อมูลทางวิชาการที่เป็นประโยชน์จากวารสารฉบับนี้ ท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกฝ่าย ที่ทำให้วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางสามารถดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะพัฒนาสู่วารสารที่มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

รองศาสตราจารย์ธิดิมา คุณยศยิ่ง
บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

1.	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ไชยวัฒน์ อกตัน	1
2.	การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้าน ชุมชน หมู่บ้านการเคหะ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	เพ็ญศรี ยวงแก้ว	13
3.	การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายเปรียบเทียบ ระหว่างผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน	เพียรใจ โพธิ์ถาวร	24
4.	การศึกษาผลของการพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีการ เปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จังหวัดอุดรธานี	ศรินญา นิยมวงศ์	37
5.	ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าย้อมคราม ในจังหวัดสกลนคร	สิริภาพร ยืนสุข	49
6.	รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	อนาภรณ์ วงศ์สถาน	61

CONTENTS

		Page
Research Articles		
1.	Transformational Leadership of School Administrators and Internal Quality Assurance under The Office of Tak Primary Educational Service Area 1	<i>Chaiyawat Ogtun</i> 1
2.	The Coconut Candy Development of Kehaa Community Housewife Group, Tambol Nakornchum, Amphur Muang, Kamphaeng Phet Province	<i>Pensri Youngkaew</i> 13
3.	A Study of Demographic and Social Factors Affecting Spending Behavior Patterns: A Comparison between Elderly Thais and Chinese	<i>Pienjai Phothavorn</i> 24
4.	The Study Effects of Media Development Using Sound-to-Image Technology on the Learning Achievement of Students with Hearing Impairments in Udon Thani Province	<i>Sarinya Niyomwong</i> 37
5.	Causal Factors Influencing the Success Using Social Commerce of Indigo Dyed Business in Sakon Nakho	<i>Siripaporn Yuensuk</i> 49
6.	Organic Tourism Model of Ban Huai Khamin, Mae Na Chon Subdistrict, Mae Chaem District, Chiang Mai Province in Thailand	<i>Anaporn Wongsathan</i> 61

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

Transformational Leadership of School Administrators
and Internal Quality Assurance under The Office
of Tak Primary Educational Service Area 1

ไชยวัฒน์ อกตัน^{1*} และดวงพร อุ่นจิตต์²

(Chaiyawat Ogtun^{1*} and Duangporn Oonjitt²)

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

^{1,2}Master of Education Program in Educational Administration Lampang Rajabhat University

อีเมลผู้แต่งหลัก : chaywathnxktan@gmail.com เบอร์โทร : 09 8368 8762

วันที่รับบทความ 8 ธันวาคม 2566

Received: Dec. 8, 2023

วันที่รับแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567

Revised: Feb. 28, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 1 มีนาคม 2567

Accepted: Mar. 1, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.874 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารสถานศึกษา; การประกันคุณภาพการศึกษา; โรงเรียนประถมศึกษา; การศึกษาความสัมพันธ์

Abstract

The objectives of this research were Study the level of transformational leadership and study the relationship between the transformational leadership of school administrators and internal quality assurance operations. Under the Tak Primary Educational Service Area Office 1, In collecting questionnaire data, the researcher was able to collect 220 sets of questionnaires were collected, the designated sample group consisting of school administrators and teachers who work in Quality assurance

within educational institutions. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire (Rating Scale). The reliability using Cronbach's Alpha Coefficient method is equal to 0.874. Statistics used for data analysis include, Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's Correlation Coefficient.

The research results found that the transformational leadership as a whole were at a high level and quality assurance operations within schools were at a high level. The relationship between the transformational leadership of school administrators and internal quality assurance operations was at a moderate positive relationship, statistically significant at .01

Keywords: Transformational Leadership; The School Administrators; Internal Quality Assurance; Primary School; A Study of The Relationship

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ สามารถพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตในสังคมร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ท้าโลกจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (ธัญญา มาศแดงสีดา, 2565) ภายหลังปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้นำแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก องค์การสหประชาชาติมากำหนดเป็นนโยบายยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการและวิธีบริหารจัดการทางการศึกษา ที่ให้เกิดความเชื่อมั่น โดยมีการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดมาตรฐานกระบวนการดำเนินการ และมีการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ (พระเมธีปริยธาดา (บุญพร จารุบุญ) และคณะ, 2564) และเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องโดยการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสากล ประกอบด้วยการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพการศึกษากายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษากายในสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยเป็นผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา จากความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษากายใน มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงถือเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารอย่างหนึ่ง ที่จะสามารถสร้างหรือจูงใจให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริม ปรับปรุง และสรรค์สร้างความสามารถให้มีความได้สูงมากขึ้น ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจและวิสัยทัศน์ของหน่วยงานหรือองค์กร จนสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหาร ที่ควรจะมีอยู่ในหลักของการของการบริหารงาน

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการศึกษาศตวรรษที่ 21เป็นอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของประเทศจากเดิมไปสู่การศึกษาแบบดิจิทัล สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้และสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม และจากการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีเป้าหมายของการศึกษา คือ การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาของชาติเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น “ภาวะผู้นำ” ของผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาและในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาแนวทางการศึกษาภาวะผู้นำในแนวทางใหม่ เรียกว่า “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” (Transformational Leadership) วงศกร เพียรชนะ (2566) ให้ความหมายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำในการทำงานและการบริหารงาน ที่นำพาองค์กรพัฒนาการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยอาศัยพฤติกรรมแบบอย่างที่ดีของผู้นำ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต้องประกอบไปด้วย 1) ด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามแนวคิดของเบสและอวลิโอ (Bass & Avolio, 1990) ซึ่งในความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้นั้น ย่อมที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านการบริหารงานการศึกษาให้ดีขึ้น สามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาชาติ 20 ปี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 นั้น พบว่า จาก SAR : Self- Assessment Report ประจำปี 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ภาพรวมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน จำนวน 3 โรงเรียน มีระดับคุณภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.80 มาตรฐานที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียน จำนวน 1 โรงเรียน มีระดับคุณภาพปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 0.93 ซึ่งเป็นตัวสะท้อนที่เด่นชัดต่อการบริหารการจัดการศึกษา ปัญหาที่พบบางสถานศึกษาที่มีครูเป็นผู้รักษาการแทนนั้น อาจจะยังขาดประสบการณ์ความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษา จึงทำให้ผลการประเมินในแต่ละมาตรฐานไม่เป็นไปตามเกณฑ์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งมีปัจจัยที่หลากหลายด้าน รวมไปถึงบริบทของการบริหารของสถานศึกษาที่ต้องสอดคล้องกับนโยบายต่าง ๆ ของประเทศ จากผลการประเมินของ SAR : Self- Assessment Report ประจำปี 2563 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่พบประเด็นวิธีการบริหารงาน

ที่แตกต่างของผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเพื่อที่จะได้นำข้อค้นพบจากการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการบริหาร และการจัดการสถานศึกษาได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอบเขต

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 แนวคิด คือ 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,161 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 298 คน โดยใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์จากกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 220 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.82 จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ 6 จากการคำนวณย้อนกลับ ซึ่งในกระบวนการทางสถิติของการวิจัยจัดถือได้ว่ายอมรับและเชื่อมั่นได้ โดยความคลาดเคลื่อนทางสถิติในการวิจัยทั่วไปนั้นไม่ควรเกินร้อยละ 10

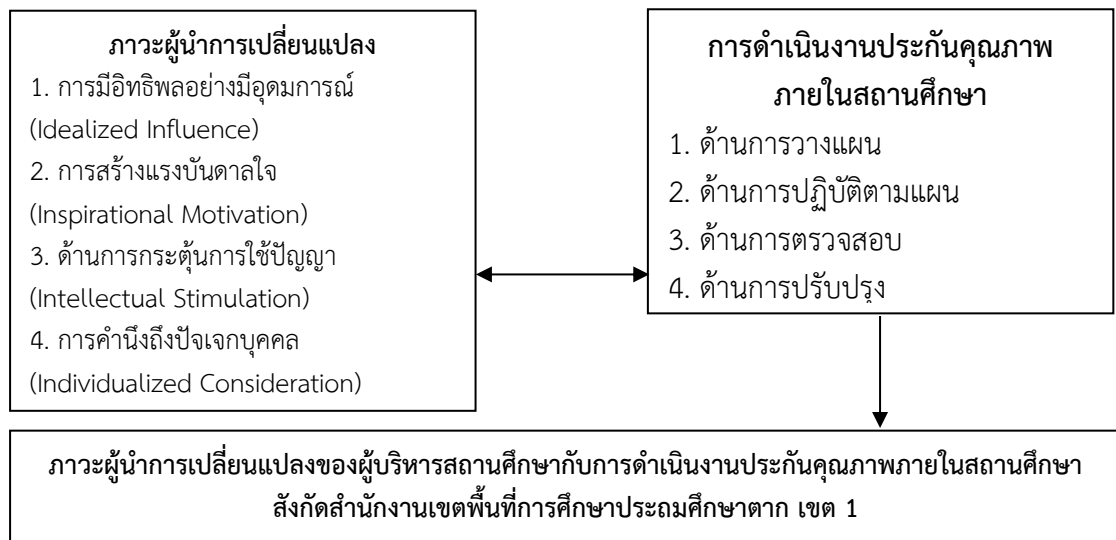
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 4) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการร่วมกันวางแผน 2) ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน 3) ด้านการร่วมกันตรวจสอบ และ 4) ด้านการร่วมกันปรับปรุง

กรอบความคิด/สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ว่าแนวคิดและทฤษฎีเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 นำไปสู่การพัฒนาเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ตามกรอบความคิดของแบสและอวอลิโอ (Bass & Avolio, 1990) ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยวงจรเดมมิง หรือ PDCA (Deming, W. Edwards, 1986) มี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการตรวจสอบ จำนวน 2 ข้อ 4) ด้านการปรับปรุงจำนวน 3 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและระดับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับสิ่งที่ต้องการศึกษาเท่ากับ 0.966

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try-Out) มาทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด โดยการหาค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.874 แสดงว่ามาตรวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดสูง เป็นไปตามที่นันทนอลส์ได้เสนอแนะไว้คือมีค่า 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978)

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง ในการอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมด 220 ชุด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลของเบสท์ (Best, 1993) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผ่านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

ค่า R ระหว่าง 0.70-1.00 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่า R ระหว่าง 0.30-0.69 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่า R ระหว่าง 0.00-0.29 แปลผลได้ว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 220 คน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองลงมา คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนกลุ่มครู ส่วนใหญ่เป็นครูผู้รับผิดชอบในงานประกัน และเป็นครูผู้สอน ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.30	0.43	มาก	4
2.ด้านสร้างแรงบันดาลใจ	4.42	0.52	มาก	2
3.ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.61	0.46	มากที่สุด	1
4.ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.42	0.36	มาก	3
ภาพรวม	4.44	0.44	มาก	

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D.=0.46) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.52) ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.36) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.43) ตามลำดับ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผน	4.45	0.39	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน	4.23	0.49	มาก	4
3. ด้านการตรวจสอบ	4.24	0.56	มาก	3
4. ด้านการปรับปรุง	4.37	0.49	มาก	2
ภาพรวม	4.32	0.48	มาก	

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.39) รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุง ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.49) ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.56) และด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.49) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)					แปลผล
	ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	ด้านสร้างแรงบันดาลใจ	ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	
ด้านการวางแผน	-0.278**	-0.242**	-0.11	-0.10	-0.225	-
ด้านการปฏิบัติตามแผน	0.401**	0.557**	0.453	0.454	0.609**	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบ	0.337**	.506**	.330**	.404**	0.512**	ปานกลาง
ด้านการปรับปรุง	0.420**	.552**	.409**	.489**	0.607**	ปานกลาง
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.352**	0.529**	0.413**	0.474**	0.579**	ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.579$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ทางบวก พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับการปฏิบัติตามแผน (.557) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลกับการปฏิบัติตามแผน (.552) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญากับการปฏิบัติตามแผน (.506) ส่วนความสัมพันธ์ทางลบ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการวางแผน (-0.225)

อภิปรายผล

1. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของภาพรวมระดับความเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น ในด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดหมด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติตนต่อผู้ตามอย่างเป็นกัลยาณมิตร อีกทั้งเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางต่าง ๆ ของสถานศึกษา และมีการนำแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงาน (Bass and Avolio, 1990) เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์แนวทางและวิธีการในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นและทุ่มเทในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา คุณพล และธารินทร์ รสานนท์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนถือได้ว่าเป็นขั้นตอนแรกในการดำเนินงานต่าง ๆ และยังเป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามสถานการณ์ อย่างมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ รองลงมาเป็นด้านการปรับปรุง ด้านการตรวจสอบ และด้านการปฏิบัติตามแผน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวสอน เงามาม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการจัดทำแผนพัฒนา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาไว้อย่างชัดเจน

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก ย่อมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ในระดับมาก จะไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันภายในของบุคลากร หรืออาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารายด้าน พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจมีความสัมพันธ์มากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารควรชี้แนะและทำให้ครูเห็นตามวิสัยทัศน์ สร้างเจตคติที่ดีและแนวคิดด้านบวกกับครู รวมถึงการสื่อสารที่ชัดเจน สร้างความเชื่อมั่นและแสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ต่อการบรรลุเป้าหมาย รองลงมา คือ ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารแสดงออกถึงความเอาใจใส่ที่ทำให้ครูรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ให้คำปรึกษากับครูเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และการสร้างบรรยากาศที่ดีของการสนับสนุน โดยคำนึงถึงความแตกต่างส่วนบุคคล อีกทั้งผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้ ความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมความคิดเชิงเหตุผล ไม่วิจารณ์ความคิดของครู สอดคล้อง กับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ นิรันดร์ และธัญญา ธรรมโสภณ (2562) ที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในการวิจัยนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจหมายถึงการประกันคุณภาพการศึกษาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดนั้น อาจจะขึ้นอยู่กับการทำงานของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่ง ส่วนด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางลบกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านการวางแผนนั้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของหน่วยงาน มีแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 อ้างถึงในณัฐนิชา ห่องกระจก, 2562) ที่ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) จึงทำให้วิธีการดำเนินงานนี้ มีความสมบูรณ์และไม่มีปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1) จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จึงสามารถนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแนวทางในการวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาผลลัพธ์ทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

1.2) จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 รวมไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการดำเนินงานบริหารการศึกษภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้นให้ทุกฝ่ายทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานประกันคุณภาพการศึกษา

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1) ตามแนวทางการปฏิบัติงานและนโยบายของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำข้อค้นพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการดำเนินงานบริหารการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อผลที่ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2) จากนโยบายการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา รวมไปถึงบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีผลต่อการขับเคลื่อนในการดำเนินงานการจัดการศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและจัดการดำเนินงานภายในสถานศึกษา สามารถตอบสนองต่อนโยบายในการพัฒนาของคุณภาพนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลลัพธ์ ทางด้านการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1) ควรมีการศึกษารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2) ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3.3) ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ หรือแนวคิดทางพุทธปรัชญาที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ นิรันดร์ และธัญศญา ธรรมโสภณ. (2562). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2). 113-120.
- ณัฐนิยา ห้องกระจก. (2562). *แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธัญญามาศ แดงสีดา. (2565). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเกริก.
- บัวสอน เงามาม. (2562). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนวัดกำแพง. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. 4(2). 35-45
- ประคอง กรณสูต. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินดา คุณพล และธารินทร์ รสานนท์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร.*, 10(1). 25-39.
- พระเมธีปริยัติธาดา (บุญพรม จารุปลโย) พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชรกุล สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. และชมพูนุช ช้างเจริญ (2564). การประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 8(1). 375-389.
- วงศ์กร เพียรชนะ. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุควิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1990). The Implication of Transactional and Transformational Leadership for Individual, Team, and Organizational Development. *Research in Organizational Change and Development*, 4(1), 231-272.
- Best, J. W. (1993). *Research in Education*. Boston, M.A.: Allyn and Bacon.
- Deming, W. Edwards. (1986). *Out of Crisis*. Cambridge: MIT Press.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw - Hill.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper& Row.

การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชน
หมู่บ้านการเคหะ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
The Coconut Candy Development of Kehaa Community Housewife
Group, Tambol Nakornchum, Amphur Muang,
Kamphaeng Phet Province

เพ็ญศรี ยวงแก้ว^{1*} และพัทธราภรณ์ อารีเอื้อ²

(Pensri Youngkaew^{1*} and Phattraphon Ariuea²)

^{1,2}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

^{1,2}Management Science Faculty, Kamphaeng Phet Rajabhat University

อีเมลผู้แต่งหลัก : pizzy.spygirl@gmail.com เบอร์โทร : 08 6925 0409

วันที่รับบทความ 3 มีนาคม 2567
Received: Mar. 3, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 28 พฤษภาคม 2567
Revised: May. 28, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 4 มิถุนายน 2567
Accepted: Jun. 4, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) ทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย 3) ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย และ 4) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี วัตถุประสงค์ที่ 1 ใช้การสนทนากลุ่มกับกลุ่มแม่บ้านที่เป็นประชากรทั้งหมด 15 คน การทดลองในห้องปฏิบัติการกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย 30 คน วัตถุประสงค์ที่ 2 ใช้แบบสอบถามกับผู้บริโภคมะพร้าวเสวย 400 คน วัตถุประสงค์ที่ 3 – 4 ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มแม่บ้านที่เป็นประชากรทั้งหมด 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สินค้าควรพัฒนาในเรื่องการทำบรรจุภัณฑ์ใหม่เป็นแบบถุงซิปล็อค มีตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และการทดสอบรสชาติที่จะจัดจำหน่ายได้มากขึ้น และผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 70 มีความพึงพอใจสูตร B ซึ่งมีความหวานมาก 2) การทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสูตร B ในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องตราสินค้ามีความสวยงาม (ค่าเฉลี่ย 4.28) รองลงมาคือบรรจุภัณฑ์สวยงาม (ค่าเฉลี่ย 4.24) รสชาติหวาน อร่อย (ค่าเฉลี่ย 4.22) ตามลำดับ 3) การถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการทำแผนธุรกิจ (Business Model Canvas) ให้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ พบว่ากลุ่มแม่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนธุรกิจ และประยุกต์มาเขียนเป็นแผนธุรกิจมะพร้าวเสวยได้ 4) การวิเคราะห์ต้นทุนรวมต่อการผลิตพบว่า การผลิต 1 ครั้ง 3,300 บาท ซึ่งจะได้มะพร้าวเสวย 150 ถุง ราคาถุงละ 35 บาท มีรายได้ 5,250 บาท มีกำไรสุทธิต่อการผลิต 1 ครั้ง 1,950 บาท ดังนั้นการผลิต 100 เม็ด ของทางกลุ่มจะได้ผลตอบแทนพอกับการขายต่อครั้ง การวิเคราะห์ผลตอบแทนพบว่า มีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 37.14 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนอยู่ที่ 5 ถุง ค่าขาย ณ จุดคุ้มทุน 175 บาท จำหน่ายได้ทั้งหมด 50 ถุง/สัปดาห์ สามารถจำหน่ายได้มากกว่าจำนวนตามจุดคุ้มทุน

คำสำคัญ: มะพร้าวเสวย; การพัฒนาผลิตภัณฑ์

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop the coconut candy of Kehaa Community Housewife Group, Tambol Nakornchum, Amphur Muang, Kamphaeng Phet 2) to test the product market 3) to propagate the product development, and 4) to analyze the cost and business return. This is a mixed method research. The 1st objective used group discussion with all population 15 housewives, laboratory test with 30 target consumers. The 2nd objective used questionnaire with 400 consumers. The 3rd – 4th objectives used workshop with all population 15 housewives.

The results had found that 1) The product should develop the new packaging as zip lock bag, has their own brand, test for favor to distribute more and 70% of target consumer satisfied with formula B product as it was very sweet. 2) The marketing test had found that overall satisfied on formula B at a high level (mean=3.96). The most satisfaction at the highest level on the beautiful brand (mean=4.28), next was the beautiful packaging (mean=4.27), sweet and delicious favor (mean=4.22), in order. 3) They understood the knowledge propagate on business model canvas and adapted to do for their product. 4) The total cost of production analysis had found that the production per time was 3,300 baht, had coconut candy 150 bags, selling price per bag was 35 baht, income was 5,250 baht, net profit per 1 time was 1,950 baht. Therefore, their production for 100 candies will have the return fit per time. The return analysis had found that the net profit margin was 37.14%. The breakeven point analysis fit on 5 bags, the selling cost at breakeven point was 175 baht, total distribution was 50 bags per week. However, it can sell more than the amount according to the breakeven point.

Keywords: Coconut Candy; Product Development

บทนำ

กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่จัดตั้งขึ้นมานานกว่า 10 ปี จากการรวมกลุ่มของคนในหมู่บ้านในการแปรรูปมะพร้าวซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน ซึ่งได้ทำการแปรรูปเป็นมะพร้าวเสวยให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปเพื่อสุขภาพ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่ต้องการเก็บรักษามะพร้าวให้สามารถเก็บไว้รับประทานได้นานขึ้น อีกทั้งยังทำให้เป็นสินค้าที่มีราคาและคุณค่า ส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถเก็บไว้ได้นาน ทางกลุ่มยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคคล กลุ่มต่าง ๆ ที่สนใจ รวมทั้งยังสอนวิธีการทำให้คนที่อยู่ในชุมชนเพื่อจะได้สืบทอดภูมิปัญญา และมีการพัฒนากระบวนการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง มะพร้าวเสวยยังเป็นสินค้าที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยทางกลุ่มมีความต้องการยกระดับกระบวนการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ให้มีแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ตลอดจนคงคุณค่าทางโภชนาการ

แก่ผู้บริโภค และเกิดผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น (พัชรพร กำแพงเพชร, 2566, กรกฎาคม 1, สัมภาษณ์)

ผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย ถือเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้มีการนำทรัพยากรในชุมชนคือ มะพร้าวมาแปรรูปเป็นขนมเพื่อการบริโภคที่มีรสชาติหวาน หอม มัน มะพร้าวเสวยผลิตด้วยกรรมวิธีที่สะอาด ถูกหลักอนามัย รสชาติอร่อย หอม หวาน กลมกล่อม โดยทางชุมชนได้ทำการขายน้ำมะพร้าว ซึ่งจะมีเนื้อมะพร้าวเหลือจากการขายจึงได้นำมาแปรรูปด้วยการนำเนื้อมะพร้าวมาชุตเป็นเส้น ๆ ใส่น้ำตาล แปะแซ่ นมสด นมข้น และโอวัลติน กวนให้เข้ากัน จากนั้นนำมาแพ็คขายเพื่อเป็นของฝาก หรืออาหารว่าง ปัญหาของกลุ่มที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้คือ ยังไม่มีความรู้ในการทำแผนธุรกิจ รายได้จากการขายไม่มาก ต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าใหม่ และต้องการเพิ่มช่องทางการตลาด เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ และรายได้ของชุมชน (พัชรพร กำแพงเพชร, 2566, กรกฎาคม 1, สัมภาษณ์) ถึงแม้ว่าทางกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จะมีความรู้ในการประกอบอาหาร มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน เกิดการคิดค้น สืบทอด ประยุกต์ และผสมผสานเป็นอาหารพื้นถิ่น โดยในชุมชนมีภูมิปัญญาชาวบ้านที่ผลิตอาหารเป็นที่ขึ้นชื่อทั้งด้านรสชาติ คุณค่าทางโภชนาการ และความน่ารับประทาน แต่ยังมีปัญหาที่ต้องการการแก้ไขที่ได้ทำร่วมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้สินค้าของชุมชนสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้า ยกระดับเศรษฐกิจ และรายได้ของชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น เป็นการสนับสนุนการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ดึงดูดความสนใจของผู้คนสมัยใหม่ ที่จะช่วยสานต่อความรู้ในด้านอาหารพื้นถิ่น เป็นสิ่งที่ต้องมีการสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่สานต่อการทำมะพร้าวเสวย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนสมัยใหม่สืบเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ นอกจากจะเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชนแล้ว ยังแสดงถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน การสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชน จึงควรที่จะต้องมีการจัดระบบความรู้และสานต่อเพื่อรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม และเป็นสื่อในการเรียนรู้ของผู้คนในท้องถิ่นและผู้ที่สนใจสามารถร่วมกันนำไปพัฒนา ปรับปรุง ผสมผสาน และอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านอาหารให้คงอยู่ต่อไป ด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงต้องการที่จะทำการศึกษากระบวนการจัดทำแผนธุรกิจ พัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สนองความต้องการซื้อของผู้บริโภค พัฒนาสินค้าเพื่อการแข่งขัน ยกระดับเศรษฐกิจ และเพิ่มรายได้ให้กับทางกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ มากขึ้น

วัตถุประสงค์

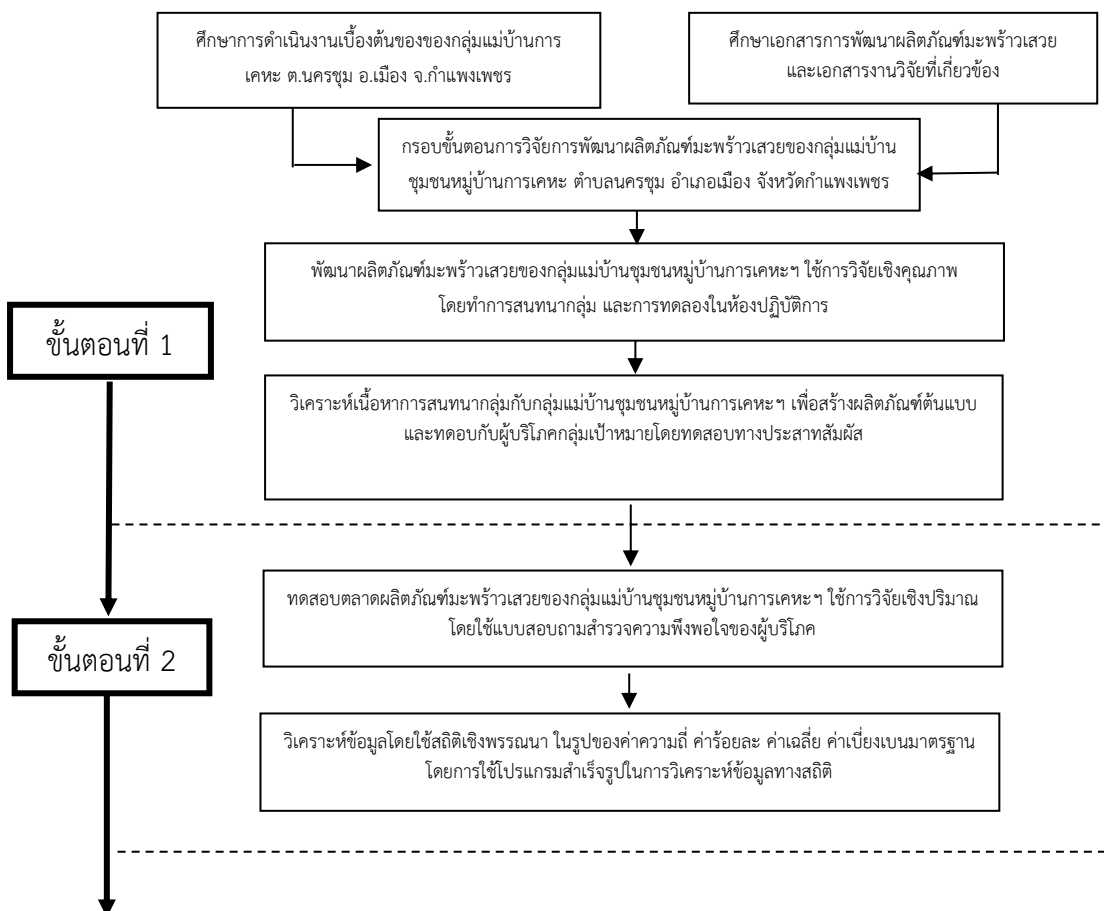
1. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
4. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ

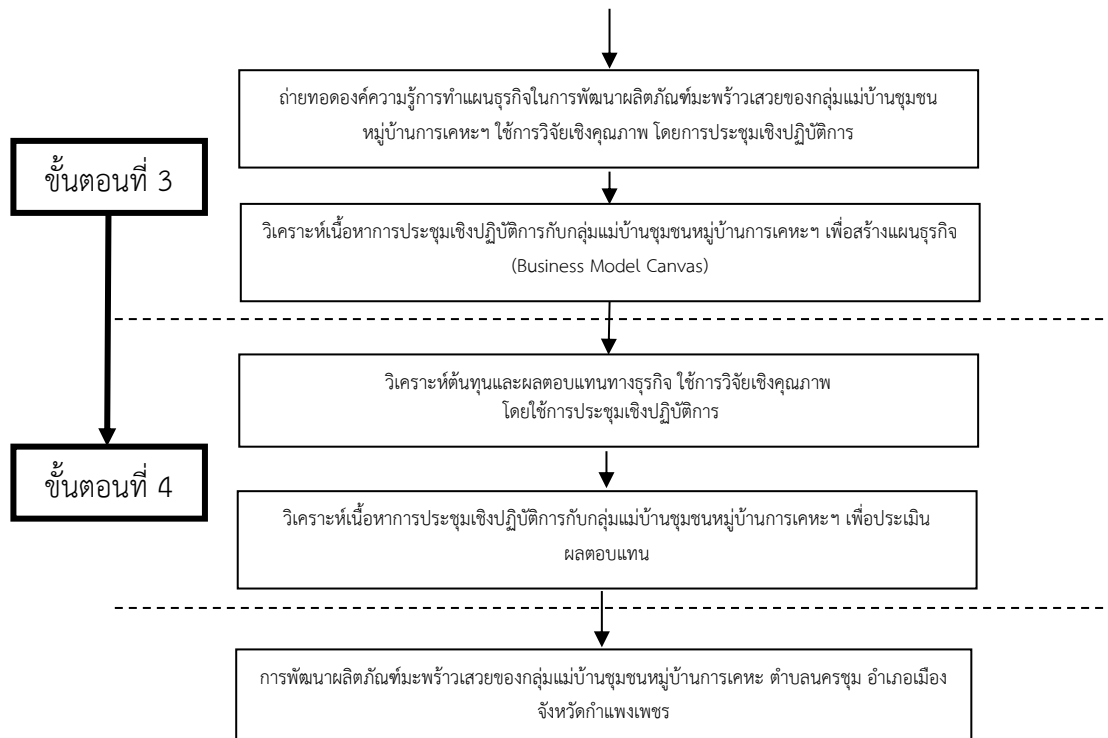
ขอบเขต

ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ในการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ
แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน และผู้บริโภคร่วมเป้าหมายที่ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ลักษณะปรากฏ สี กลิ่น เนื้อสัมผัส จำนวน 30 คน
2. ข้อมูลการทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ
ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย ไม่ทราบจำนวนประชากร
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวน 400 คน เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริงจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Taro Yamane สุ่มตัวอย่างโดยวิธีบังเอิญ
3. ข้อมูลการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ
แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน
4. ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ
แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน

กรอบความคิด

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มี 4 ขั้นตอน ตามกรอบความคิด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม และการทดลองในห้องปฏิบัติการ

แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน และผู้บริโภคร่วมเป้าหมายที่ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ลักษณะปรากฏ สี กลิ่น เนื้อสัมผัส จำนวน 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. ข้อมูลการทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภค

ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย ไม่ทราบจำนวนประชากร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Taro Yamane สุ่มตัวอย่างโดยวิธีบังเอิญ

3. ข้อมูลการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

4. ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

แหล่งข้อมูล ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวนทั้งหมด 15 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ใช้แบบการสนทนากลุ่ม และการทดลองในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์ที่ 2 ใช้แบบสอบถาม

วัตถุประสงค์ที่ 3 - 4 ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลทฤษฎีจากตำรา เอกสาร แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำแบบทดสอบเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงทฤษฎี
4. การนำคำถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยพบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งรายการคำถามใช้ได้ทุกข้อ โดยปรับปรุงภาษาในคำถามบางข้อให้สั้นและสื่อความหมายชัดเจนขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่อคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิธีการเก็บข้อมูล

1. นักวิจัยเก็บข้อมูลเรียงตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน
2. ทำการนัดหมายการสนทนากลุ่มกับกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวน 15 คน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด
3. นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์เพื่อนำมาสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยโดยใช้เกณฑ์ในการกรองแนวคิดผลิตภัณฑ์แล้ว นำมาสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
4. นำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค กับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบทางประสาทสัมผัส ได้แก่ ลักษณะปรากฏ สี กลิ่น เนื้อสัมผัส ความชอบโดยรวม โดยใช้ 9-point hedonic scale
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ Analysis of Variance (ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean $\pm$ SD) โดยวิธี Duncan's Multiple Range Test
6. ทำการทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยโดยการสำรวจความพึงพอใจผู้บริโภค จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Taro Yamane ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ กำหนดเกณฑ์การประเมินตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert
7. ทำการนัดหมายการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวน 15 คน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด
8. ทำการนัดหมายการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ จำนวน 15 คน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการ Thematic Analysis ทำการสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในข้อมูล โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความ จากนั้นจึงตั้งคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub-theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ จากนั้นอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดต่อเนื่องและกลมกลืนกัน โดยตัดข้อมูลหรือหัวข้อที่ไม่เกี่ยวข้องออก เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้อง มีความครอบคลุมมากที่สุด

2. การทดลองในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ทำการทดสอบผลิตภัณฑ์ต้นแบบในห้องทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบประเมินผลิตภัณฑ์ต้นแบบผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย

3. การวิจัยเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปของค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.33 อายุ 21 - 30 ปี อาชีพรับจ้าง รายได้ 15,000 บาทต่อเดือน การศึกษาปริญญาตรี จากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่ากลุ่มแม่บ้านการเคหะฯ ให้ข้อมูลในการพัฒนาสินค้าว่าเป็นสินค้าที่ควรพัฒนาในเรื่องการทำบรรจุภัณฑ์ใหม่เป็นแบบถุงซิปล็อค มีตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และการทดสอบรสชาติที่จะจัดจำหน่ายได้มากขึ้น (แสดงดังภาพที่ 1, 2)

1.2 ข้อมูลการทดลองในห้องปฏิบัติการ พบว่า ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย 30 คน ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยที่พัฒนาใหม่ 2 สูตร คือสูตร A หวานน้อย สูตร B หวานมาก ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสูตร B จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งเป็นสูตรที่มีความหวานมาก จึงได้ใช้เป็นสูตรที่ทำการทดสอบตลาดกับผู้บริโภค

ภาพที่ 1 แสดงผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยรูปแบบเดิม

ภาพที่ 2 แสดงผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยที่พัฒนาแล้ว

2. การทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาปริญญาตรี อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท มีความพึงพอใจต่อสูตร B ที่ได้ผ่านทดสอบทางประสาทสัมผัสแล้วในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) มีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องตราสินค้ามีความสวยงาม รองลงมาคือ บรรจุภัณฑ์สวยงาม รสชาติหวาน อร่อย ตามลำดับ

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการทำแผนธุรกิจ (Business Model Canvas) ให้แก่กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ 15 คน พบว่ากลุ่มแม่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนธุรกิจ และสามารถนำมาเขียนเป็นแผนธุรกิจมะพร้าวเสวยได้ในประเด็นเรื่องกลุ่มลูกค้า การเสนอคุณค่า ช่องทาง ความสัมพันธ์กับลูกค้า กระแสรายได้ ทรัพยากรหลัก กิจกรรมหลัก พันธมิตรหลัก และโครงสร้างต้นทุน

4. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจมะพร้าวเสวย โดยการใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า

4.1 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต วัตถุดิบทางตรง 1,200 บาท ค่าแรงงานทางตรง 1,200 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิต 900 บาท ต้นทุนรวมต่อการผลิต 1 ครั้ง 3,300 บาท ทางกลุ่มผลิตได้ 3,000 เม็ด มะพร้าวเสวย 1 ถูง บรรจุ 20 เม็ด น้ำหนักถูงละ 250 กรัม ในการผลิต 1 ครั้ง จะได้ผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย 150 ถูง จำหน่ายราคาถูงละ 35 บาท และมีรายได้ 5,250 บาท มีกำไรสุทธิต่อการผลิต 1 ครั้ง 1,950 บาท ดังนั้นการผลิต 100 เม็ดของทางกลุ่มจะได้ผลตอบแทนพอดีกับการขายต่อครั้ง

4.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทน การผลิต 1 ครั้ง ผลิตได้ 3,000 เม็ด บรรจุได้ 150 ถูง ๆ ละ 35 บาท รายได้สุทธิ 5,250 บาท กำไรสุทธิ 1,950 บาท และมีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 37.14

4.3 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่รวม 61 บาท จุดคุ้มทุนของมะพร้าวเสวยได้ 5 ถูง ค่าขาย ณ จุดคุ้มทุนได้ 175 บาท ปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยได้ทั้งหมด 150 ถูง/สัปดาห์ ซึ่งสามารถจำหน่ายได้มากกว่าจำนวนตามจุดคุ้มทุน

สรุปผลการวิจัย จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สิ่งที่ได้จากงานวิจัยนี้คือ การมีบรรจุภัณฑ์ใหม่เป็นแบบถุงซิปล็อค มีตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และทางกลุ่มมีองค์ความรู้ในการทำธุรกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ พบว่า

1.1 ข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.33 อายุ 21 - 30 ปี อาชีพรับจ้าง รายได้ 15,000 บาทต่อเดือน การศึกษาปริญญาตรี ให้ข้อมูลในการพัฒนาสินค้าว่าเป็นสินค้าที่ควรพัฒนาในเรื่องการทำบรรจุภัณฑ์ใหม่เป็นแบบถุงซิปล็อค มีตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และการทดสอบรสชาติที่จะจัดจำหน่ายได้มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุภาพร วิชัยดิษฐ์, ศกวรรณ คงมานนท์ และพชรรัตน์ บัวตะมะ (2565) ทำการศึกษาเรื่องการเพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาผ้าทอท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า สร้างมูลค่าเพิ่มเป็นการเพิ่มหรือเสริมสิ่งใหม่ ๆ สู่ตัวผลิตภัณฑ์ควรมีความเกี่ยวข้องและเป็นสิ่งที่ลูกค้าต้องการ การสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยผ่านการสร้างคุณค่าสำหรับลูกค้าที่ดีขึ้นโดยมีขั้นตอนการผลิต หรือบริการที่ดีกว่าเพื่อการเป็นผู้นำในการผลิตนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณา โชคบันดาลสุข, กุลยา อนุโลก, วรลักษณ์ ทองประยูร และลำไย มีเสน่ห์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผลิตภัณฑ์มะพร้าวแปรรูป ในจังหวัดราชบุรี ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า เกษตรกรควรปลูกมะพร้าวให้มีคุณภาพดีได้มาตรฐานปลอดภัย เจ้าของสถานประกอบการควรมีการพัฒนาอุปกรณ์การผลิตที่เหมาะสมราคาถูก มีการพัฒนาทักษะฝีมือของพนักงานให้มีคุณภาพดีดูแลเอาใจใส่เหมือนญาติพี่น้อง มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค สร้างกลยุทธ์ในการขยายตลาดกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ได้ใจดูแลสุขภาพ

1.2 ข้อมูลการทดลองในห้องปฏิบัติการ พบว่า ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่ทำการทดสอบทางประสาทสัมผัสผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวยที่พัฒนาใหม่ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสูตร B จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งเป็นสูตรที่มีความหวานมาก ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความเที่ยงตรงในการทดลองทางห้องปฏิบัติการที่มีการควบคุมตัวแปรที่จะทำให้ไม่มีการโน้มเอียงของข้อมูลได้ข้อมูลตามความเป็นจริง น่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ

2. การทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์มะพร้าวเสวย พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาปริญญาตรี อาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท มีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) มีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องตราสินค้ามีความสวยงาม รองลงมาคือ บรรจุภัณฑ์สวยงาม รสชาติหวาน อร่อย ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณา โชคบันดาลสุข, กุลยา อนุโลก, วรลักษณ์ ทองประยูร และลำไย มีเสน่ห์ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผลิตภัณฑ์มะพร้าวแปรรูป ในจังหวัดราชบุรี ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเพราะมีประโยชน์และปลอดภัย รสชาติอร่อยถูกใจ ได้มาตรฐานน่าเชื่อถือได้ราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณ มีช่องทางจัดจำหน่ายหลายช่องทาง สะดวกหาซื้อได้ง่าย มีการจัดกิจกรรมทางการตลาดที่น่าสนใจ

3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องการทำแผนธุรกิจ (Business Model Canvas) ให้แก่กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะฯ 15 คน พบว่ากลุ่มแม่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนธุรกิจ และประยุกต์มาเขียนเป็นแผนธุรกิจมะพร้าวเสวยของกลุ่มได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภัทราทิพย์ แสนตระกูล (2564) ทำการศึกษาเรื่องแผนธุรกิจร้าน Coconut Coffee ในการวิเคราะห์

สภาพแวดล้อมและโมเดลทางธุรกิจ พบว่า จุดแข็ง คือกาแพมะพร้าว น้ำหอม การใช้วัตถุดิบทดแทนที่ดีต่อสุขภาพ และเน้นคุณภาพของกาแพและรสชาติที่ดี จุดอ่อน คือเมนูเครื่องดื่ม และเบเกอรี่ลอกเลียนแบบได้ง่าย โอกาสคือรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs อย่างต่อเนื่อง และสถาบันการเงินให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs และอุปสรรคคือสินค้าทดแทนมีจำนวนมาก การวิเคราะห์การแข่งขันพบว่าการแข่งขันในตลาดที่สูง คู่แข่งจำนวนมาก ทั้งคู่แข่งเดิมและคู่แข่งรายใหม่ แต่โอกาสทางการตลาดในการจัดทำธุรกิจร้านกาแพสดยังมีมาก ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาเครื่องดื่มและสินค้าในร้าน การจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขาย และการประชาสัมพันธ์สินค้าทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

4. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางธุรกิจมะพร้าวเสวย พบว่า ต้นทุนในการผลิตเท่ากับ 3,300 บาท มีรายได้เท่ากับ 5,250 บาท มีกำไรสุทธิต่อการผลิต มะพร้าวเสวย 1 ครั้งเท่ากับ 1,950 บาท มีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 37.14 จุดคุ้มทุนของมะพร้าวเสวยได้ เท่ากับ 5 ถัง และค่าขาย ณ จุดคุ้มทุนได้ เท่ากับ 175 บาท ดังนั้นการผลิต 100 เม็ด ของทางกลุ่มจะได้ผลตอบแทนพอดีกับการขายต่อครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุตา ทาสีดำ (2565) ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาของเกษตรกรบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกข้าว 8,597.47 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิจากการปลูกข้าวเฉลี่ยไร่ละ 705.54 บาท อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนร้อยละ 8.21 อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายร้อยละ 7.49 อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) ร้อยละ 7.37 จุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.80 ต้นต่อไร่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในด้านผลิตภัณฑ์ สถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อชุมชนจะได้มีงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้กับชุมชน ในด้านราคา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรคำแนะนำแก่ชุมชนเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากล ในเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนพื้นที่ในการจัดจำหน่ายสินค้าให้มากขึ้น เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อให้สินค้าเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น และในเรื่องการส่งเสริมการขาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องการส่งเสริมการขายให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้นวัตกรรมในการผลิตสินค้าให้รวดเร็วทันสมัย เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะ สามารถผลิตสินค้าได้ในจำนวนมากขึ้นด้วยต้นทุนที่ต่ำลง เรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดจำหน่ายออนไลน์ สำหรับสินค้าของกลุ่มแม่บ้านชุมชนหมู่บ้านการเคหะ และเรื่องแนวทางการตลาดออนไลน์สำหรับสินค้าของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการหารายได้เข้ากลุ่มและพัฒนาสินค้าตัวใหม่ในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทิพย์สุดา ทาสีดำ. (2565). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาของเกษตรกรบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 12(1). 330-340.
- พัชรพร กำแพงเพชร. (2566, กรกฎาคม 1). ผู้ประกอบการมะพร้าวเสวย. สัมภาษณ์.
- ภัทราทิพย์ แสนตระกูล. (2564). *แผนธุรกิจร้าน Coconut Coffee*. การค้นคว้าอิสระการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาความเป็นผู้ประกอบการ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรรณนา โชคบรรดาลสุข, กุลยา อนุโลก, วรลักษณ์ ทองประยูร และลำไย มีเสน่ห์. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผลิตภัณฑ์มะพร้าวแปรรูป ในจังหวัดราชบุรี ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสมาคมนักวิจัย สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 25(1). 91-108.
- สุภาพร วิชัยดิษฐ์, ศกลวรรณ คงมานนท์ และพัชรรัตน์ บัวตะมะ. (2565). การเพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาผ้าทอท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. *Journal of Modern Learning Development*. 7(3). 347-364.

การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคมที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่าย เปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีน

A Study of Demographic and Social Factors Affecting Spending Behavior Patterns: A Comparison between Elderly Thais and Chinese

เพียรใจ โพธิ์ถาวร¹ และพรทิพย์ ตันติวิเศษศักดิ์^{2*}

(Pienjai Phothavorn¹ and Pornthip Tantavisethsak^{2*})

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจ ²หลักสูตรธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

¹Business Administration, ²International Business, Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand

อีเมลผู้แต่งหลัก : pienjai.pho@dpu.ac.th เบอร์โทร : 09 1010 6579

วันที่รับบทความ 6 พฤษภาคม 2567

Received: May. 6, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2567

Revised: Jun. 19, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 20 มิถุนายน 2567

Accepted: Jun. 20, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีน 2) ศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีน 3) เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายระหว่างผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีน โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์จำนวน 12 ด้าน และปัจจัยด้านสังคมจำนวน 3 ด้าน กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 400 คน แบ่งเป็นผู้สูงอายุชาวไทย 200 คน ที่อาศัยในประเทศไทย และผู้สูงอายุชาวจีน 200 คน ที่อาศัยในประเทศไทย ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) เพื่อพยากรณ์และเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีน

จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายใกล้เคียงกัน คือ มีการใช้จ่าย 4 ประเภท ใน 5 อันดับแรกเหมือนกัน คือ ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าเงินออม ค่าเงินลงทุน และค่าท่องเที่ยว/บันเทิง สำหรับการศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายพบว่าระดับรายได้ต่อเดือนส่งผลเชิงบวกต่อค่าใช้จ่ายเกือบทุกประเภท ยกเว้นค่าเล่าเรียนที่ปัจจัยด้านรายได้ไม่ส่งผลทั้งผู้สูงอายุชาวไทยและชาวจีนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านสังคมมีเพียงปัจจัยเดียว คือด้านทัศนคติที่ส่งผลเชิงลบต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุเฉพาะชาวจีน ในด้านค่าอาหาร/เครื่องดื่ม และด้านค่ารักษาพยาบาล/ยา ผลการวิจัยนี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ; รูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่าย; ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the spending behavior patterns of elderly Thais and Chinese, 2) to examine the demographic and social factors that influence the spending behavior patterns of elderly Thais and Chinese, and 3) to compare the factors

influencing the spending behavior patterns between elderly Thais and Chinese, considering 12 demographic factors and 3 social factors. The study sample consists of 400 individuals, with 200 elderly Thais and 200 elderly Chinese. Descriptive and multiple regression analyses compare and predict factors influencing the spending behavior patterns of elderly Thais and Chinese individuals.

The study found that elderly Thais and Chinese have similar spending behaviors, with four of the top five spending categories being the same, including food/beverage expenses, savings, investments, and travel/entertainment expenses. Regarding demographic factors, monthly income levels positively affect almost all expenses, except tuition fees, which do not affect elderly Thais and Chinese, at a significance level of 0.05. However, there is only one social factor affecting spending behaviors: attitude, which negatively affects the spending behavior patterns of elderly Chinese individuals, particularly in food/beverage expenses and healthcare/medicine. This research provides recommendations for relevant government agencies, private sectors, and the elderly themselves.

Keywords: Elderly individuals; Spending behavior patterns; Demographic factors

บทนำ

กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2566) รายงานว่า ปี 2566 ประเทศไทยมีประชากรทั้งสิ้น 65,061,190 คน จำนวนผู้สูงอายุคือ 13,064,929 คน คิดเป็นร้อยละ 20.08 ของประชากรไทย ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตามคำนิยามของ United Nation (2020) กล่าวไว้ว่าสังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ประเทศนั้นจะถูกจัดว่าเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ซึ่งในปี 2566 พบว่าปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยเองก็เข้าสู่การเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” เต็มตัวแล้ว และจากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุของกรมสุขภาพจิต (2566) พบว่าปี 2565 ทั่วโลกมีประชากรสูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเท่ากับ 1,109 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั่วโลก จำนวน 8,000 ล้านคน และคาดการณ์ว่าจำนวนผู้สูงอายุในปี 2593 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16 ของประชากรทั่วโลก (บริษัท Urban Creature จำกัด, 2566)

เนื่องจากทั่วโลกมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จึงมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุหลากหลายด้านมากขึ้น เช่น นโยบายภาครัฐที่ส่งผลต่อผู้สูงอายุ (Tanyi, P. L. et al, 2018) การออกแบบงานด้านอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ (Wolf, M. et al, 2018) รวมถึงมีการศึกษารูปแบบการใช้จ่ายของผู้สูงอายุในแต่ละประเทศ เช่น ข้อมูลของ U.S. Bureau of Labor statistics (2021) รายงานว่าค่าใช้จ่ายครัวเรือนของผู้สูงอายุในสหรัฐอเมริกาอายุ 60 ปีขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน \$2,568.11 หรือประมาณ 95,020 บาท สัดส่วนการใช้จ่ายมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านค่าเดินทาง และด้านอาหารคิดเป็นร้อยละ 35.17, 14.17 และ 12.29 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุชาวจีนอายุมากกว่า 60 ปี มีการใช้จ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 1,000 - 3,000 หยวน (ประมาณ 5,000 - 15,000 บาท) มีสัดส่วนการใช้จ่ายมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือค่าของใช้ในชีวิตประจำวัน ค่าอาหารและยาสูบ

และค่ารักษาพยาบาลและดูแลสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 66.10, 44.40 และ 36.30 (Survey office of the national bureau of statistics in Zhongshan, 2024) และรายจ่ายครัวเรือนของชาวไทยอายุมากกว่า 55 ปีต่อเดือน เท่ากับ \$1,404 หรือประมาณ 51,948 บาท โดยสัดส่วนการใช้จ่ายมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าเดินทาง/พาหนะ และค่าเช่าบ้าน/ค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 30.61, 12.45 และ 10.21 นอกจากนี้ Ma, Y. C. (2024) แสดงข้อมูลทางสถิติให้เห็นว่าสัดส่วน Gross Domestic Product (GDP) ที่เกิดจากผู้สูงวัยชาวจีนในปี 2023 คิดเป็นร้อยละ 6 ของ GDP จีนทั้งประเทศ และคาดว่าในปี 2035 จะเพิ่มสูงขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 10 ของ GDP โดยมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงถึงประมาณ 150 ล้านล้านบาท แสดงถึงการคาดการณ์ว่าการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีนจะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง Chai, et al. (2013) กล่าวว่ารูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของครัวเรือนจะส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศ เมื่อประชาชนมีรายได้มากขึ้น จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายตามไปด้วย เช่น จะมีการใช้จ่ายประเภทค่าท่องเที่ยว และค่าอาหารเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับ Zhang, Y. (2024) ที่พบว่าเมื่อโครงสร้างประชากรผู้สูงวัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.782 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ผ่านการใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้จากงานวิจัยของ วราวุฒิ เรือนคำ และสุพรรณิการ์ ขวัญเมือง (2563) กล่าวว่าปัจจัยสี่กระตุ้นจากภายในบุคคลอันประกอบด้วยปัจจัยทางประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเรื่องสินค้าและบริการของผู้สูงวัย ทั้งในด้านอาหาร/เครื่องดื่ม ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน ด้านเครื่องนุ่งห่ม และด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศจีนต่างก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย โดยประเทศจีนมีสัดส่วนผู้สูงวัย (อายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ ใกล้เคียงกับประเทศไทยที่มีสัดส่วนผู้สูงวัยคิดเป็นร้อยละ 14 (Population Reference Bureau, 2023) ต่างก็ต้องการที่จะรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการทราบถึงพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้สูงวัยจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐและภาคธุรกิจเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบระหว่างผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน

วัตถุประสงค์

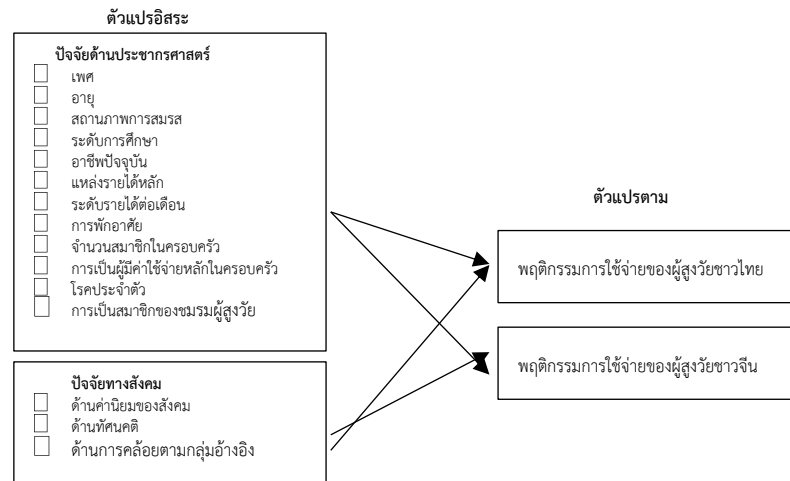
1. เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ และปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมค่าใช้จ่ายระหว่างผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้สูงวัยชาวไทยเก็บข้อมูลจากคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยจำนวน 200 คน และผู้สูงวัยชาวจีนเก็บข้อมูลจากคนที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนจำนวน 200 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 2 ส่วน คือ
 - 1) ปัจจัยประชากรศาสตร์ของผู้สูงวัย จำนวน 12 ด้าน 2) ปัจจัยทางสังคม จำนวน 3 ด้าน และตัวแปรตาม คือพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนมกราคม ถึงเมษายน 2567

กรอบความคิด/สมมติฐานการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบความคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทย
2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน
3. ปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทย
4. ปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยทั้งในและต่างประเทศ และทำการประยุกต์แบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยทั้งชาวไทยและชาวจีน แบบสอบถามผู้สูงวัยชาวจีนเป็นภาษาจีนที่แปลจากแบบสอบถามภาษาไทยโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีน ทำการสอบถามผู้สูงวัยอายุ 60 ปี ขึ้นไปผ่านทางบุคลากรที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยในเมืองคุนหมิง ประเทศจีน

เนื้อหาแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (เป็นแบบเลือกตอบ) ปัจจัยด้านสังคม (เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือ Likert scale) และประเภทของค่าใช้จ่าย (เป็นการใส่ตัวเลขค่าใช้จ่าย) ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการทำ IOC กับผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการรวม 3 ท่าน และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างชาวไทย 30 คน และชาวจีน 30 คน โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

(Cronbach) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามพบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1 และมีค่า Alpha = 0.824 ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบค่าความตรงเชิงโครงสร้างและค่าความเชื่อมั่นมาทำการศึกษาต่อไป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือน้อยกว่า เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ทราบเพียงว่ามีจำนวนมาก ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Roscoe (1969) ที่กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้เท่ากับ $1/10$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นขนาดของตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ไม่ควรต่ำกว่า 384 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามรวม 400 ตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้สูงวัยชาวไทย 200 คนและผู้สูงวัยชาวจีน 200 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สูงวัยชาวไทยเพศหญิงมีจำนวน ร้อยละ 52 และเพศชาย ร้อยละ 48 ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยตอนต้น คืออายุระหว่าง 60 - 69 ปี ร้อยละ 66.50 สถานภาพสมรส ร้อยละ 48.50 ระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรีและสูงกว่าร้อยละ 38 อาชีพในปัจจุบันคือประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 35 แหล่งที่มาของรายได้หลักมาจากการทำงานของผู้สูงวัยเอง ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท พักอาศัยอยู่กับคู่สมรส/บุตร จำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 1 - 3 คน โดยผู้สูงวัยชาวไทยเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัว นอกจากนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีโรคประจำตัว และไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

สำหรับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้สูงวัยชาวจีน พบว่าเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชายคือเป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.50 และเพศชาย ร้อยละ 47.50 ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงวัยตอนต้น คืออายุระหว่าง 60 - 69 ปี ร้อยละ 58.50 และมีสถานภาพสมรส ร้อยละ 52 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ประถมศึกษา ร้อยละ 26 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 43.50 มีแหล่งที่มาของรายได้หลักมาจากการทำงานของผู้สูงวัยเอง มีระดับรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท พักอาศัยอยู่กับคู่สมรส/บุตร ร้อยละ 59.50 โดยผู้สูงวัยชาวจีนไม่ได้เป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัว นอกจากนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีโรคประจำตัว และไม่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้จ่ายในแต่ละประเภทค่าใช้จ่ายสูงสุด 5 อันดับแรก เปรียบเทียบระหว่างผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ลำดับที่	สัดส่วนค่าใช้จ่าย	A	B	สัดส่วนค่าใช้จ่าย	A	B	ลำดับที่
		(ร้อยละ)	(%)	(%)	(ร้อยละ)	(%)	(%)	
		ผู้สูงวัยชาวไทย			ผู้สูงวัยชาวจีน			
อาหารและเครื่องดื่ม	1	17.08	74.00	26.00	6.50	74.50	24.50	4
เงินลงทุน	2	15.09	42.00	58.00	7.34	39.00	61.00	2
เล่าเรียนของบุตรหลาน	3	12.10	34.50	64.50	5.44	39.00	61.00	9
เงินออม	4	9.15	55.00	45.00	20.93	66.00	34.00	1
ท่องเที่ยว/บันเทิง	5	5.98	38.00	62.00	6.87	61.00	39.00	3
รักษาพยาบาล/ยา	12	3.40	39.00	61.00	6.35	63.00	37.00	5
อื่น ๆ		37.20			46.57			

หมายเหตุ: A ผู้สูงวัยจ่ายเอง B มีผู้อื่นจ่ายให้หรือไม่ค่าใช้จ่ายหมวดนี้

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน พบว่าร้อยละของประเภทค่าใช้จ่ายต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 ลำดับแรก รวมกันคิดเป็นร้อยละ 59.40 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดในผู้สูงวัยชาวไทย เรียงลำดับได้คือ ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าเงินลงทุน ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน/ผู้อยู่ในอุปการะ ค่าเงินออม และค่าท่องเที่ยว/บันเทิง คิดเป็นร้อยละ 17.08, 15.09, 12.10, 9.15 และ 5.98 ในขณะที่ผู้สูงวัยชาวจีน 5 ลำดับแรก รวมกันคิดเป็นร้อยละ 47.99 เรียงลำดับได้คือ ค่าเงินออม ค่าเงินลงทุน ค่าท่องเที่ยว/บันเทิง ค่าอาหารและเครื่องดื่ม และค่ารักษาพยาบาล/ยา คิดเป็นร้อยละ 20.93, 7.34, 6.87, 6.50 และ 6.35

ตารางที่ 1 ทำให้ทราบว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทยกับชาวจีนใกล้เคียงกัน โดยมีพฤติกรรมการใช้จ่าย 4 ประเภท ที่อยู่ในลำดับต้น ๆ ของทั้งผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน คือ ด้านค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าเงินลงทุน ค่าเงินออม และค่าท่องเที่ยว/บันเทิง ส่วนค่าใช้จ่ายประเภทค่าเล่าเรียนบุตรหลานของผู้สูงวัยชาวไทยที่อยู่ในลำดับ 3 แต่กลับเป็นลำดับที่ 9 ของผู้สูงวัยชาวจีน ส่วนค่ารักษาพยาบาล/ยาของผู้สูงวัยชาวไทยค่อนข้างน้อยถูกจัดลำดับอยู่ในลำดับที่ 12 แต่เป็นลำดับที่ 5 ในผู้สูงวัยชาวจีน เมื่อทราบถึงความคล้ายและความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาต่อเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประชากรศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย 5 ลำดับแรก ของผู้สูงวัยเปรียบเทียบระหว่างผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีนดังแสดงในตารางที่ 2 - 7

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่าอาหารและเครื่องดื่ม

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวไทย	ค่าคงที่	14434.973	2252.401		6.409	0.000
	การเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัว	-4526.267	1464.637	-0.215	-3.090	0.002
R = 0.215 R ² = 0.046 Adjusted R ² = 0.041 F = 9.550 SE _e = 10314.521						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวจีน	ค่าคงที่	129.984	437.955		0.297	0.767
	แหล่งที่มารายได้หลัก	-229.095	70.391	-0.222	-3.255	0.001
	ระดับรายได้ต่อเดือน	434.308	95.418	0.303	4.552	0.000
	การมีโรคประจำตัว	552.945	132.182	0.260	3.956	0.000
	ด้านทัศนคติ	-290.370	91.131	-0.223	-3.186	0.002
R = 0.503 R ² = 0.253 Adjusted R ² = 0.234 F = 13.141 SE _e = 1613.40367						

$Y_{ไทย} = 14434.973 - 4526.267$ (การเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัว)

$Y_{จีน} = 129.984 - 229.095$ (แหล่งที่มาของรายได้หลัก) + 434.308 (ระดับรายได้ต่อเดือน) + 552.945 (การมีโรคประจำตัว) + 814.026 (การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย) - 290.370 (ด้านทัศนคติ)

จากตารางที่ 2 ผู้สูงวัยชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ คือการเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัวปัจจัยเดียวที่ส่งผลเชิงลบกับพฤติกรรมการใช้จ่าย ในขณะที่ผู้สูงวัยชาวจีนมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลเชิงบวก คือระดับรายได้ การมีโรคประจำตัว และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัยที่ส่งผลเชิงบวก และปัจจัยที่ส่งผลเชิงลบ คือแหล่งที่มาของรายได้หลัก และปัจจัยด้านทัศนคติ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่าเงินลงทุน

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวไทย	ค่าคงที่	-35232.313	9992.871		-3.526	0.00
	ระดับรายได้ต่อเดือน	4948.309	1359.809	0.245	3.639	0.00
	การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย	27236.645	8610.059	0.213	3.163	0.00
R = 0.325 R ² = 0.106 Adjusted R ² = 0.097 F = 11.648 SE _e = 27759.871						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวจีน	ค่าคงที่	163.777	772.430		0.212	0.83
	ระดับรายได้ต่อเดือน	934.439	303.791	0.214	3.076	0.00
R = 0.214 R ² = 0.046 Adjusted R ² = 0.041 F = 9.461 SE _e = 5513.57270						

$Y_{ไทย} = -35232.313 + 4948.309 (\text{ระดับรายได้ต่อเดือน}) + 27236.645 (\text{การเป็นผู้มีค่าใช้จ่ายหลักในครอบครัว})$

$Y_{จีน} = 163.777 + 934.439 (\text{ระดับรายได้ต่อเดือน})$

จากตารางที่ 3 ผู้สูงวัยชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 2 รายการที่ส่งผลเชิงบวก คือระดับรายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย เช่นเดียวกับปัจจัยด้านระดับรายได้ต่อเดือน ที่ส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีนเช่นกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่าเงินออม

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวไทย	ค่าคงที่	-1834.605	1025.005		-1.790	0.075
	ระดับรายได้ต่อเดือน	2224.532	333.346	0.429	6.673	0.000
R = 0.429 R ² = 0.184 Adjusted R ² = 0.179 F = 44.533 SE _e = 6805.120						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวจีน	ค่าคงที่	-233.662	1763.761		-0.132	0.895
	ระดับการศึกษา	958.995	411.458	0.161	2.331	0.021
	แหล่งที่มารายได้หลัก	1195.971	398.942	0.207	2.998	0.003
R = 0.280 R ² = 0.078 Adjusted R ² = 0.069 F = 8.360 SE _e = 9960.47862						

$Y_{ไทย} = -1834.605 + 2224.532 (\text{ระดับรายได้ต่อเดือน})$

$Y_{จีน} = -233.662 + 958.995 (\text{ระดับการศึกษาสูงสุด}) + 1195.971 (\text{แหล่งที่มารายได้หลัก})$

จากตารางที่ 4 ผู้สูงวัยชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์เพียง 1 รายการ คือระดับรายได้ต่อเดือนที่ส่งผลในเชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทย แตกต่างจากผู้สูงวัยชาวจีน ที่พฤติกรรมใช้จ่ายนั้นได้รับอิทธิพลมาจาก ทั้งปัจจัยระดับการศึกษาและแหล่งที่มาของรายได้หลัก

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่าเล่าเรียนบุตรหลาน/ผู้อยู่ในอุปการะ

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวไทย	ค่าคงที่	-6932.974	2783.452		-2.491	0.014
	ระดับการศึกษา	1896.756	411.093	0.310	4.614	0.000
	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	1889.742	932.909	0.136	2.026	0.044
R = 0.351 R ² = 0.124 Adjusted R ² = 0.115 F = 13.883 SE _e = 11679.050						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวจีน	ค่าคงที่	547.878	598.352		0.916	0.361
	แหล่งที่มารายได้หลัก	-314.020	92.361	-0.237	-3.400	0.001
	การมีโรคประจำตัว	400.157	182.695	0.155	2.190	0.030
	การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย	1062.598	394.344	0.185	2.695	0.008
R = 0.328 R ² = 0.108 Adjusted R ² = 0.094 F = 7.875 SE _e = 2253.36803						

$Y_{ไทย} = -6932.974 + 1896.756$ (ระดับการศึกษา) + 1889.742 (จำนวนสมาชิกในครอบครัว)

$Y_{จีน} = 547.878 - 314.020$ (แหล่งที่มารายได้หลัก) + 400.157 (การมีโรคประจำตัว) + 1062.598 (การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย)

จากตารางที่ 5 ผู้สูงวัยชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 2 รายการ คือระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่งผลในเชิงบวก ต่างจากผู้สูงวัยชาวจีนที่พฤติกรรมการใช้จ่ายได้รับอิทธิพลด้านประชากรศาสตร์มาจากการมีโรคประจำตัว และการเป็นสมาชิกของชมรมผู้สูงวัยที่เป็นปัจจัยเชิงบวก ในขณะที่ปัจจัยแหล่งที่มารายได้หลักส่งผลเชิงลบ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่ารักษาพยาบาล/ยา

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวไทย	ค่าคงที่	303.745	632.768		0.480	0.632
	ระดับรายได้ต่อเดือน	463.532	205.785	0.158	2.253	0.025
R = 0.158 R ² = 0.025 Adjusted R ² = 0.020 F = 5.074 SE _e = 4201.013						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงวัยชาวจีน	ค่าคงที่	797.193	639.515		1.247	0.214
	อาชีพปัจจุบัน	-290.724	125.441	-0.156	-2.318	0.022
	แหล่งที่มารายได้หลัก	-250.159	95.577	-0.184	-2.617	0.010
	ระดับรายได้ต่อเดือน	373.895	130.459	0.198	2.866	0.005
	การมีโรคประจำตัว	556.522	180.335	0.210	3.086	0.002
	การเป็นสมาชิก	1299.738	397.949	0.221	3.266	0.001
	ด้านทัศนคติ	-346.552	126.158	-0.202	-2.747	0.007
R = 0.464 R ² = 0.215 Adjusted R ² = 0.191 F = 8.828 SE _e = 2181.13385						

$Y_{ไทย} = 303.745 + 463.532$ (ระดับรายได้ต่อเดือน)

$Y_{จีน} = 797.193 - 290.724$ (อาชีพปัจจุบัน) - 250.159 (แหล่งที่มารายได้หลัก) + 373.895 (ระดับรายได้ต่อเดือน) + 556.522 (การมีโรคประจำตัว) + 1299.738 (การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงวัย) - 346.552 (ด้านทัศนคติ)

จากตารางที่ 6 ผู้สูงวัยชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์เพียง 1 รายการ คือระดับรายได้ต่อเดือนส่งผลในเชิงบวก แตกต่างจากผู้สูงวัยชาวจีนที่พฤติกรรมการใช้จ่ายนั้นได้รับอิทธิพลมาจากด้านประชากรศาสตร์ รายการแบ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวก 3 ปัจจัย คือระดับรายได้ต่อเดือน

การมีโรคประจำตัว และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยด้านอาชีพปัจจุบันและแหล่งที่มา รายได้หลักจะส่งผลเชิงลบกับการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมด้านทัศนคติ ยังส่งผลในเชิงลบกับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวจีนด้านค่ารักษาพยาบาล/ยาด้วย

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทค่าท่องเที่ยว/บันเทิง

	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงอายุชาวไทย	ค่าคงที่	-652.155	1730.401		-0.377	0.707
	สถานภาพสมรส	-1361.243	665.480	-0.135	-2.046	0.042
	ระดับรายได้ต่อเดือน	2230.118	395.905	0.371	5.633	0.000
R= 0.387 R ² = 0.150 Adjusted R ² = 0.141 F= 17.318 SE _e = 8067.127						
	ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	Sig.
ผู้สูงอายุชาวจีน	ค่าคงที่	297.156	748.050		0.397	0.692
	แหล่งที่มารายได้หลัก	-314.209	115.909	-0.184	-2.711	0.007
	ระดับรายได้ต่อเดือน	370.601	166.424	0.156	2.227	0.027
	การเป็นสมาชิก	1569.457	515.673	0.212	3.044	0.003
R= 0.337 R ² = 0.114 Adjusted R ² = 0.100 F= 8.386 SE _e = 2895.23774						

Y_{ไทย} = -652.155 – 1361.243 (สถานภาพสมรส) + 2230.118 (ระดับรายได้ต่อเดือน)

Y_{จีน} = 297.156 – 314.209 (แหล่งที่มารายได้หลัก) + 370.601 (ระดับรายได้ต่อเดือน) + 1569.457 (การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ)

จากตารางที่ 7 ผู้สูงอายุชาวไทยมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 2 รายการ คือระดับรายได้ต่อเดือนส่งผลเชิงบวก แต่สถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงลบ สำหรับพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวจีนได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 3 รายการ แบ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวก 2 รายการ คือระดับรายได้ต่อเดือนและการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ แต่ปัจจัยแหล่งที่มารายได้หลักส่งผลเชิงลบกับพฤติกรรมการใช้จ่ายในด้านนี้

ตารางที่ 8 สรุปปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และด้านสังคมที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุด 5 อันดับแรก เปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุชาวไทยกับชาวจีน

	อาหาร/เครื่องดื่ม	ค่าเงินลงทุน	ค่าเงินออม	ค่าท่องเที่ยว	ค่ารักษาพยาบาล	ค่าเล่าเรียน
ผู้สูงอายุชาวไทย	- ผู้ใช้จ่ายหลัก	+ ระดับรายได้ + การเป็นสมาชิกชมรม	+ ระดับรายได้	+ ระดับรายได้ - สถานภาพสมรส	+ ระดับรายได้	+ ระดับการศึกษา + จำนวนสมาชิก
ผู้สูงอายุชาวจีน	+ ระดับรายได้ + โรคประจำตัว + การเป็นสมาชิกชมรม - แหล่งที่มาของรายได้ - ทัศนคติ	+ ระดับรายได้	+ ระดับการศึกษา + แหล่งที่มารายได้หลัก	+ ระดับรายได้ + การเป็นสมาชิกชมรม - แหล่งที่มารายได้หลัก	+ ระดับรายได้ + การมีโรคประจำตัว + การเป็นสมาชิกชมรม - อาชีพปัจจุบัน - แหล่งที่มารายได้หลัก - ทัศนคติ	+ การเป็นสมาชิกชมรม + โรคประจำตัว - แหล่งที่มารายได้หลัก

หมายเหตุ + หมายถึง ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์หรือด้านสังคมส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ และเครื่องหมาย – หมายถึง ส่งผลในทิศทางตรงกันข้าม

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงอายุชาวไทย 6 ด้าน แบ่งเป็นปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 4 ด้าน ที่ส่งผลเชิงบวก ประกอบด้วยระดับรายได้ การเป็นสมาชิกชมรม ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว และปัจจัย

ด้านประชากรศาสตร์ 2 ด้าน ที่ส่งผลเชิงลบ คือการเป็นผู้ใช้จ่ายหลักกับสถานภาพสมรส ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 คือปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน 6 ด้าน แบ่งเป็นปัจจัยทางประชากรศาสตร์ 4 ด้าน ที่ส่งผลเชิงบวก ประกอบด้วยระดับรายได้ โรคประจำตัว การเป็นสมาชิกชมรม และระดับการศึกษา โดยระดับรายได้และการเป็นสมาชิกชมรมส่งผลกับหลากหลายพฤติกรรมการใช้จ่าย สำหรับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 1 ด้าน ที่ส่งผลเชิงลบ คืออาชีพปัจจุบัน และยังมีปัจจัยทางประชากรศาสตร์ด้านแหล่งที่มาของรายได้หลักอีก 1 ด้าน ที่ส่งผลทั้งเชิงลบและเชิงบวก โดยจะส่งผลเชิงลบกับพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าท่องเที่ยว ค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียน แต่จะส่งผลเชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทเงินออม สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 คือปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน

จากตารางที่ 8 พบว่าไม่มีปัจจัยทางสังคมใดส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวไทย ดังนั้นผลการศึกษาก็ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 แต่พบว่าปัจจัยทางสังคมยังคงส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน โดยมีเพียงปัจจัยเดียว คือด้านทัศนคติ ที่ส่งผลเชิงลบต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม และค่ารักษาพยาบาล/ยา สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 คือปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน

อภิปรายผล

จากตารางที่ 1 แสดงพฤติกรรมการใช้จ่ายในแต่ละประเภทค่าใช้จ่ายสูงสุด 5 ลำดับแรก พบว่าผู้สูงวัยชาวไทยและชาวจีน มีประเภทค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกัน 4 ประเภท คือ ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าเงินลงทุน ค่าเงินออม และค่าท่องเที่ยว สำหรับประเภทค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน คือ ค่าใช้จ่ายประเภทค่ารักษาพยาบาล/ยาที่ผู้สูงวัยชาวไทยมีการใช้จ่ายในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อยคิดเป็นลำดับที่ 12 ต่างจากผู้สูงวัยชาวจีนที่มีการใช้จ่ายในด้านค่ารักษาพยาบาลมากเป็นลำดับที่ 5 และค่าใช้จ่ายด้านค่าเล่าเรียนบุตรหลาน/ผู้อยู่ในอุปการะที่ผู้สูงวัยชาวไทยมีค่าใช้จ่ายในด้านนี้ ในสัดส่วนที่สูงเป็นลำดับที่ 3 ในขณะที่จัดเป็นลำดับที่ 9 ของรายการค่าใช้จ่ายของผู้สูงวัยชาวจีน

จากตารางที่ 8 ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านระดับรายได้ต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อค่าเล่าเรียน ในขณะที่ส่งผลในเชิงบวกเกือบทุกประเภทค่าใช้จ่าย ทั้งค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ด้านเงินลงทุน ด้านค่าเงินออม ด้านค่ารักษาพยาบาล และด้านท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุจินธร ทรงสิทธิเดช และคณะ (2564) ที่กล่าวว่ารายได้ต่อเดือนมีผลในเชิงบวกต่อความถี่ในการท่องเที่ยวของผู้สูงวัยมากที่สุด และการที่ผู้สูงวัยมีรายได้ต่อเดือนสูง จะทำให้ผู้สูงวัยใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่นเดียวกับวสุวัตต์ สุติญญานัน และคณะ (2563) ที่กล่าวว่ารายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ บาท ก็จะทำให้ผู้สูงวัยมีโอกาสตัดสินใจในการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผู้สูงวัยที่มีระดับรายได้ต่อเดือนสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายในรูปแบบของค่ารักษาพยาบาล/ยาเพิ่มมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิขญา สุขวรรณ (2562) ที่กล่าวว่า ผู้สูงวัยที่อาศัยในเมืองและมีระดับรายได้สูง จะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่จ่ายด้วยตนเองสูงกว่าผู้สูงวัยที่ไม่ได้อาศัยในเมือง และมีระดับรายได้ต่ำกว่า จินตนา สันธสุวรรณ และคณะ (2567), กานต์พิชชา กองคนขวา (2561)

กล่าววาระได้ขบรายไต้ของผูัสูงวัยมีความสัมพันธ์กับการออม/การลงทุน โดยกุลภรณ์ อ้นนันทน์ (2566) อธิบายว่าในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นและรายได้ของครัวเรือนลดลง (สังคมสูงวัย) จะทำให้รายได้สุทธิของครัวเรือนลดลงซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการออมที่จะต้องลดลง ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศ อายุ และการพักอาศัยอยู่กับใครไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผูัสูงวัยทั้งชาวไทย และชาวจีน สอดคล้องกับ Dwi Tama, T. (2020) ที่พบว่าการใช้จ่ายเพื่อรักษาสุขภาพของเพศหญิง และชายของคนอินโดนีเซียไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การเป็นสมาชิกชมรมยังส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายหลายประเภทในผูัสูงวัยชาวจีนสอดคล้องกับ Zhao, J. G. & Li, J. (2023). ที่กล่าวว่าผูัสูงวัยชาวจีนรุ่นใหม่วจะสังเกตและเปรียบเทียบประสบการณ์การบริโภคตนเองกับคนรอบข้างและรักษาการบริโภคให้ใกล้เคียงกับคนอื่น ๆ

สำหรับปัจจัยทางด้านสังคมมีเพียงปัจจัยเดียวจาก 3 ปัจจัย ที่ทำการศึกษาที่ส่งผลต่อรูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายของผูัสูงวัยชาวจีน คือ ปัจจัยด้านทัศนคติ โดยปัจจัยด้านทัศนคติจะส่งผลเชิงลบทั้งต่อค่าใช้จ่ายด้านค่าอาหาร/เครื่องดื่ม และค่ารักษาพยาบาล/ยา สอดคล้องกับเอวินันท์ สะอาดดี (2559) พบว่าทัศนคติในการใช้บริการสินค้า หากไม่มั่นใจในคุณภาพ ภาพลักษณ์ ความสะดวก และความปลอดภัยในการใช้จะทำให้มีการใช้สินค้าและบริการดังกล่าวลดลง นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์และสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของผูัสูงวัยชาวไทยและชาวจีน พบว่ามีเพียงระดับรายได้เพียงปัจจัยเดียวเมื่อเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อค่าเงินลงทุน ค่าท่องเที่ยว และค่ารักษาพยาบาลและยาเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ผูัสูงวัยชาวจีนเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อค่าอาหาร/เครื่องดื่มเพิ่มขึ้นแต่ไม่ส่งผลกับผูัสูงวัยชาวไทย นอกจากนี้เมื่อรายได้ของผูัสูงวัยชาวไทยเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ค่าเงินออมเพิ่มขึ้นในขณะที่ไม่ส่งผลกับผูัสูงวัยชาวจีน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของผูัสูงวัยชาวไทยและชาวจีนส่วนใหญ่พบว่าใกล้เคียงกัน และกลุ่มผูัสูงวัยมีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาก ทำให้ธุรกิจไม่สามารถเพิกเฉยต่อความต้องการของกลุ่มผูัสูงวัยได้ ดังนั้นทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันวางแผนให้ผูัสูงวัยมีระดับรายได้เพิ่มขึ้น เช่น สร้างงานให้ผูัสูงวัยสามารถมีส่วนร่วมได้มากขึ้น การจัดอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผูัสูงวัย เปิดโอกาสให้ผูัสูงวัยที่เกษียณกลับเข้าสู่ภาคแรงงานได้ ขยายอายุการเกษียณให้ยาวมากขึ้น และให้ความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงิน เป็นต้น เพราะผูัสูงวัยที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจะมีการใช้จ่ายมากขึ้น และจะทำให้ธุรกิจประเภทต่าง ๆ เติบโตขึ้นตามไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผูัสูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2566). *สถานการณ์ผูัสูงวัยไทย พ.ศ. 2565*. บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).
- กรมสุขภาพจิต. (2566). *รายงานประจำปีกรมสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2566*. กระทรวงสาธารณสุข. https://dmh.go.th/report/dmh/rpt_year.
- กานต์พิชชา กองคนขวา. (2561). พฤติกรรมการเงินของผูัสูงวัยในจังหวัดพะเยา. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา*. 6(1). 24-30.

- กุลภรณ์ อันนันทน์. (2566). การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลต่อสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของครัวเรือนไทยอย่างไร? ใน จิรากร ยิ่งไพบูลย์วงศ์ (บ.ก.), รายงานทีดีอาร์ไอ(TDRI). <https://tdri.or.th/2023/06/how-does-entering-an-aging-society-affect-the-social-economic-health-and-medical-expenses-of-thai-households/>.
- จินตนา สีนธสุวรรณ, เพ็ญไพยม เขยสมบัติ และตุลนาถ ทวนธง. (2567). พฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ ตำบลเชียงทอง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก. *Journal of MCU Phetchaburi Review*, 7(1), 408 – 424. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR/article/view/274890>.
- บริษัท Urban Creature จำกัด. (2566). เมื่อคนเกิดน้อยกว่าคนแก่ ปี 2030 ไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด. <https://urbancreature.co/aged-society/>.
- วรารุณี เรือนคำ และสุพรรณิการ์ ขวัญเมือง. (2563). พฤติกรรมและปัจจัยต่อการบริโภคสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงวัยในพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงราย. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 7(2), 39-56.
- วสวัตต์ สุตัญญามณี, ชรินทร์ธร ธาดาศุสิตา และเดือนเด่น วิมลพันธุ์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของผู้สูงวัยไทย ในเขตภาคเหนือ. *การประชุมวิชาการระดับชาติศิลปศาสตร์วิชาการ ครั้งที่ 2*. (1-10). คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- ศุจินธร ทรงสิทธิเดช, กฤตยา วงษ์เมือง, สโรชา ศรีสุภา และชัชพงศ์ แยมเพ็ชร. (2564). ปัจจัยการตัดสินใจเพื่อการท่องเที่ยวของผู้สูงวัยในจังหวัดพิษณุโลก. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรม*, 3(3), 241-252.
- อภิขญา สุขวรรณ. (2562). ความเหลื่อมล้ำของค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของผู้สูงวัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอวินันท์ สะอาดดี. (2559). ทศนคติและความสนใจที่มีต่อการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของผู้สูงวัยผ่าน Mobile Application. การศึกษาอิสระปริญญาโท.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Chai, A., Rohde, N. & Silber, J. (2013). *Measuring the Diversity of Household Spending Patterns*. Griffith Research Online. Griffith University.
- Dwi Tama, T., Herya Ulfa, N., & Hapsari, A. (2020). Who Spends More on Health Expenditures among Elderly? Men or Women? *KnE Social Sciences*, 4(10), 154–160. <https://doi.org/10.18502/kss.v4i10.740>.
- Ma, Y. C. (2024). 热词里的中国活力 / 这个市场有多大? 数据带你看看老年人“新消费”. <http://www.xinhuanet.com/food/20240201/38a624eb50a646a7a21dd6601354a4be/c.html>.
- Population Reference Bureau. (2023). *2023 World Population Data Sheet*.
- Roscoe. (1969). อ้างในกัญญ์สิริ จันทรเจริญ (2556). *การวิจัยทางการแพทย์: แนวคิด หลักการ และวิธีปฏิบัติ*. พิมพ์ลักษณ์. pp.156-157

- Survey office of the National Bureau of Statistics in Zhongshan. (2024). *老年群体消费呈现明显特点推动银发经济需多方施策*.
https://gdzd.stats.gov.cn/zsdcd/zs_dcfx/202402/t20240227_181839.html.
- Tanyi, P. L., André, P., Mbah, P. & Tong, K. wai. (2018). Care of the elderly in Nigeria: Implications for policy. *Cogent Social Sciences*, 4(1). 1-14.
- United Nation. (2020). *Operational definition of older person*.
[https://www.migrationdataportal.org/themes/older-persons-and-migration#:~:text=Operational%20definition%20of%20older%20person,\(UN%20DESA%2C%202020\)](https://www.migrationdataportal.org/themes/older-persons-and-migration#:~:text=Operational%20definition%20of%20older%20person,(UN%20DESA%2C%202020)).
- U.S. Bureau of Labor Statistics. (2021). *Age of reference person: Annual expenditure means, shares, standard errors, and coefficients of variation*, Consumer Expenditure Surveys.
- Wolf, M., Kleindienst, M., Ramsauer, C., Zierler, C. & Winter, E. (2018). Current and future industrial challenges: demographic change and measures for elderly workers in industry 4.0. *Annals of the Faculty of Engineering Hunedoara*, 16(1), 67-76.
- Zhao, J. G. & Li, J. (2023). Analysis of the Consumption Boosting Effect of “Concurrent Social Interaction” in the New Generation of Elderly Groups. *Journal of Zhejiang Gongshang University*, 3. 143-160. doi: 10.14134/j.cnki.cn33-1337/c.2023.03.013.
- Zhang, Y. (2024). The Heterogeneous Impact of Changes in the Age Structure of China’s Elderly Population on Regional Economic Development. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*, 9(1). <https://doi.org/10.2478/amns-2024-0690>.

การศึกษาผลของการพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จังหวัดอุดรธานี
The Study Effects of Media Development Using Sound-to-Image
Technology on the Learning Achievement of Students with Hearing
Impairments in Udon Thani Province

ศรินญา นียมวงศ์^{1*}

(Sarinya Niyomwong^{1*})

^{1*}คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี

^{1*}Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Udon Thani Campus

อีเมลผู้แต่ง : auey2521@gmail.com เบอร์โทร : 08 2848 4314

วันที่รับบทความ 10 มีนาคม 2567
Received: Mar. 10, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 16 มิถุนายน 2567
Revised: Jun. 16, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 18 มิถุนายน 2567
Accepted: Jun. 18, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาสื่อ โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินประเภทหูหนวก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ สื่อการสอนเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ จำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.98 และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.90 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพรรณนาข้อมูลพื้นฐาน คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Paired sample t-test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อีก่อนและหลังทำการทดลอง และ Wilcoxon Rank-Sum test ทดสอบการกระจายของข้อมูลด้วยสถิติ Shapiro wilk test กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน (ร้อยละ 54) และเพศหญิง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 46) อายุเฉลี่ย 14.2 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 36) รองลงมาคือกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 34) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างในช่วงก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ทั้งด้านการจดจำ การทำความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน และด้านการสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ แตกต่างจากก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ; ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effect of media development using sound-to-image technology on the learning achievement of students with hearing impairments in Udon Thani Province. The participants were 50 students with deafness of Mathayom 1 - 3 in Udon Thani School for the Deaf, Mueang District, Udon Thani Province, by purposive random sampling. The experiment tool used was a teaching medium to promote learning achievement using sound-to-picture technology. The index of item objective congruence was 0.98 and the collected data tool was the 5-level rating scale of the learning achievement assessment form for the hearing impaired. The index of item-objective congruence was 0.90. Descriptive statistics were percentage, mean, and standard deviation to describe characteristics such as gender, age, and education. Inferential statistics include the paired sample t-test to compare the average of learning achievement before and after the experiment, the Wilcoxon rank-sum test, and the Shapiro-Wilk test. Statistical significance was set at the 0.05 level.

The results found that most of the students were 27 males (54%), 23 females (46%), with an average age of 14.2 years. Most of them are studying at the Mathayom 2 level, with 18 students (36%), followed by 17 students studying at the Mathayom 3 level (34%). The learning achievement was found to be both in remembering, understanding application, analysis, evaluation, and creativity after the experiment, which were statistically significant different from before the experiment.

Keywords: Sound-to-Image Technology; Hearing Impairments; Learning Achievement

บทนำ

สังคมประเทศไทยในปัจจุบัน มีการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้พิการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สิทธิและโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 10 ที่มีการระบุไว้ว่า ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 10 วรรคสองและสาม บัญญัติไว้เป็นพิเศษว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้พิการ ในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงอีกด้วย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

ทั้งนี้ผู้พิการซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจที่จำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษา รูปแบบพิเศษ ตลอดจนสื่อและเทคโนโลยีสื่อสารทางการศึกษาเพื่อเสริมการเรียนรู้ รูปแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยทดแทนความบกพร่องของผู้พิการแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม และตรงกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 2, 2556) ทั้งนี้ การจัดการศึกษาพิเศษต้องเน้นการสอนอย่างมีระบบขั้นตอนให้เหมาะสม ด้วยการบูรณาการกระบวนการสอนโดยเน้นใช้ภาพมากกว่าเสียง สอนให้สื่อสารโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและครอบคลุมในทักษะทุกด้าน (การจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา, 2566) โดยพบว่า สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ยังขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีสื่อสาร การศึกษาที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาที่คนพิการสามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และส่งเสริมให้ผู้พิการได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อจำกัดสำคัญนี้ส่งผลให้ผู้พิการต่าง ๆ ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ทัดเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนไม่ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็ว (พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551) ในห้วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ เคยออกประกาศที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ และพยายามเร่งรัดการจัดการศึกษา เพื่อผู้พิการให้กว้างขวางทั่วประเทศ รวมทั้งได้เร่งขจัดปัญหาและข้อบกพร่องหลายประการที่เป็น สิ่งกีดขวางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ โดยเรื่องของการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสื่อสาร การศึกษาสำหรับผู้พิการเป็นความพยายามอีกด้านหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญและเร่งรัด ให้ดำเนินการโดยด่วน เนื่องจากเล็งเห็นว่า สื่อและเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้พิการ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจน การศึกษาตามอัธยาศัย (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (ฉบับที่ 2), 2566) โดยเฉพาะในปัจจุบันซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในด้านการจัดการศึกษา อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ การศึกษายังสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ไม่ได้จัดเฉพาะ ในโรงเรียนเช่นในอดีตเท่านั้น ดังนั้น สื่อและเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษาสำหรับผู้พิการจึงเป็นปัจจัย หลักประการหนึ่งที่ช่วยเพิ่มความทั่วถึงและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2556)

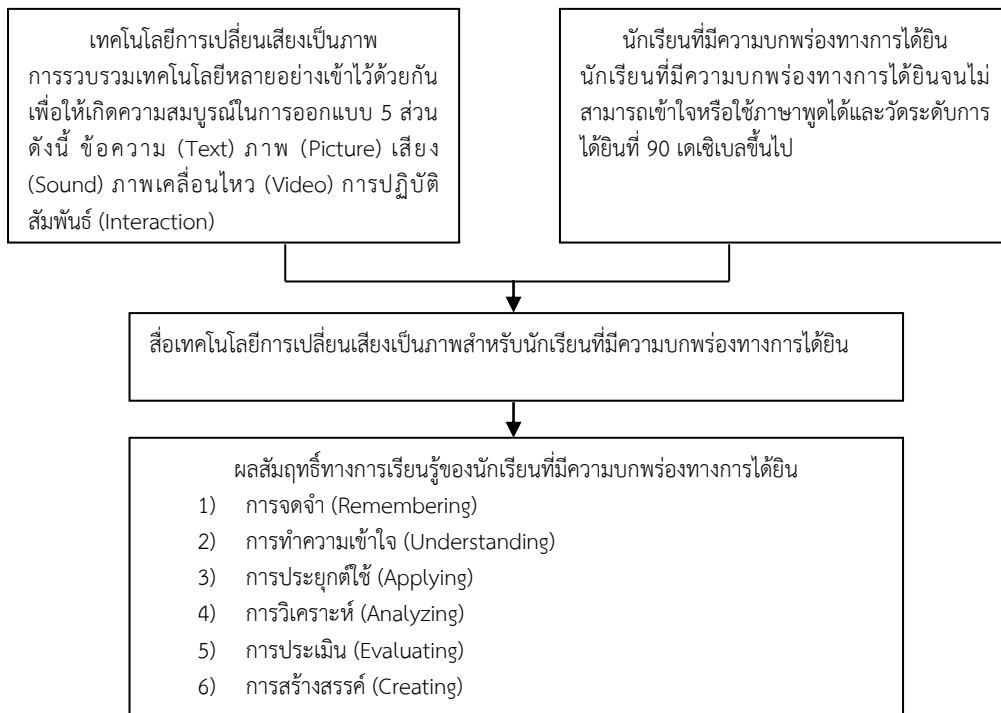
สภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประชากรบางกลุ่ม อาทิ ผู้พิการเป็นกลุ่มที่ได้รับ ผลกระทบจากโรคโควิด-19 เพราะในสื่อมีความสำคัญในการสร้างเสริมความรู้ และป้องกันตลอดจน มาตรการต่าง ๆ ในประเด็นเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่สื่อสำหรับผู้พิการทางการ ได้ยินในประเด็นดังกล่าว ยังมีไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุม และยังขาดแคลนสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับ ผู้บกพร่องทางร่างกาย (กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ผลกระทบเหล่านี้จะสามารถบรรเทาได้ หากสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารด้านสาธารณสุข เน้นการจัดทำรูปแบบสื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมรองรับการใช้งาน มีมาตรการเฉพาะสำหรับผู้พิการ (ประภัสสรา พงศ์พันธุ์ พิศาล และคณะ, 2565) ซึ่งหมายถึงการมีคำบรรยายภาษามือ สำหรับทุกเหตุการณ์และการสื่อสาร ที่เป็นการถ่ายทอดสดและบันทึกเทป ได้แก่ คำกล่าวของภาครัฐ การแถลงข่าวและสื่อโซเชียลมีเดีย

ที่มีการถ่ายทอดสดแปลงสื่อสาธารณะให้อยู่ในรูปแบบที่อ่านง่าย (ส่วนสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) เพื่อให้ผู้ที่มีความพิการทางสติปัญญาหรือความบกพร่องของสมรรถนะทางสมองสามารถเข้าถึงได้ พัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ โดยการใช้รูปแบบเอกสารที่เหมาะสม เช่น ใช้ซอฟต์แวร์ Word มีเค้าโครงหัวเรื่อง จัดพิมพ์บนกระดาษขนาดใหญ่และมีรูปแบบที่ใช้อักษรเบรลล์สำหรับคนหูหนวกและคนตาบอด มีคำบรรยายรูปภาพ ในเอกสารหรือบนสื่อโซเชียลมีเดีย และใช้รูปภาพที่ครอบคลุมคนทุกกลุ่มและไม่ตีตราความพิการ (ศาลรัฐธรรมนูญ, 2563) ทั้งนี้โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการทุกประเภท ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาพิเศษให้กับผู้มีความบกพร่องทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ ทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ รวมทั้งบุคคลที่มีความพิการซ้ำซ้อนด้วย จากที่มาและความสำคัญของปัญหาการจดจำข้อมูลเสียงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาเครื่องมือสื่อสารและการเรียนรู้ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน ในที่นี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะสร้างและพัฒนาสื่อใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ โดยเป้าหมายของการใช้เทคโนโลยีนี้คือ เพื่อให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าถึงข้อมูล และเรียนรู้ได้ในวิธีที่เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของพวกเขา การเปลี่ยนเสียงเป็นภาพอาจช่วยให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินเข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะในบริบทที่มีการใช้ภาษา หรือคำศัพท์ที่ซับซ้อน การแปลงเสียงเป็นภาพอาจช่วยให้พวกเขาเข้าใจและจดจำข้อมูลได้มากขึ้น การใช้เทคโนโลยีนี้เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้บกพร่องทางการได้ยิน เนื่องจากช่วยให้พวกเขาสามารถเข้าถึงข้อมูลและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังสนับสนุนในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ของพวกเขาให้เติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้อีกด้วย การเปลี่ยนเสียงเป็นภาพอาจเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยเพิ่มการเข้าถึงและการเรียนรู้ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินในสถานการณ์ที่ต้องการการสื่อสาร และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จังหวัดอุดรธานี

กรอบความคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

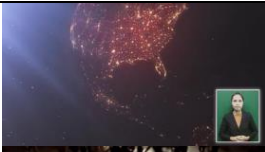
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One-group pre-test-post-test design) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 50 คน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินประเภทหูหนวก (สูญเสียการได้ยินระดับ 90 เดซิเบลขึ้นไป) จากการวินิจฉัยจากการแพทย์แผนปัจจุบันทั้งนี้ไม่มีความพิการอื่นซ้ำซ้อนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือสื่อการสอนเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ จำนวน 5 ชุด ๆ ละ 15 นาที โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ระดับ 0.98 ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากนั้น จึงได้พัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 แสดงชุดสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ

ที่	ชุดสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ	รายละเอียด
1		สื่อชุดที่ 1: รู้จักโควิด-19 มุ่งนำเสนอเกี่ยวกับอุบัติการณ์ของการแพร่ระบาด และผลกระทบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติและประชาคมโลก
2		สื่อชุดที่ 2: ความรู้เกี่ยวกับโควิด-19 มุ่งนำเสนอให้ความรู้เกี่ยวกับอาการ ลักษณะจำเพาะ การแพร่ระบาดและแนวทางการรักษาอย่างถูกวิธี
3		สื่อชุดที่ 3: รู้ทันป้องกันโควิด-19 มุ่งนำเสนอการป้องกัน ความเสี่ยง การตรวจหรือการคัดกรองของกลุ่มเสี่ยงและการปฏิบัติอย่างถูกวิธี
4		สื่อชุดที่ 4: ติดโควิด-19 ต้องทำอะไร มุ่งนำเสนอการดูแลตนเองหลังจากการได้รับเชื้อ และการปฏิบัติตนตลอดจนการดูแลรักษาอย่างถูกวิธี
5		สื่อชุดที่ 5: วิธีใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 (New Normal) มุ่งนำเสนอการปรับตัว การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในช่วงการแพร่ระบาดและหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของวิกฤต

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยินที่ผู้วิจัยออกแบบเป็นชุดข้อคำถามตามแนวคิดทฤษฎีด้านความรู้ (Knowledge) ของ Benjamin S. Bloom (อ้างในอักษร สวัสดิ์, 2542) โดยผู้วิจัยได้คำนึงถึงความบกพร่องของกลุ่มตัวอย่างจึงได้ออกแบบการประเมินการรับรู้สติปัญญา (Cognitive domain) จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ระดับ 0.90 ซึ่งคะแนน 1 หมายถึง เข้าใจและปฏิบัติได้ในระดับน้อยที่สุด ค่าคะแนน 2 หมายถึง เข้าใจและปฏิบัติได้ในระดับน้อย ค่าคะแนน 3 หมายถึง เข้าใจและปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง ค่าคะแนน 4 หมายถึง เข้าใจมาก และค่าคะแนน 5 หมายถึง เข้าใจและปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด และการแปลผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ คือ ค่าคะแนน 1.00 – 1.80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้น้อยที่สุด ค่าคะแนน 1.81 – 2.60 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้น้อย ค่าคะแนน 2.61 – 3.40 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันกลาง ค่าคะแนน 3.41 – 4.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันมาก และค่าคะแนน 4.21 – 5.00 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อันมากที่สุด คือ การจดจำ การทำความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินและการสร้างสรรค์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเมินผลการเรียนรู้ก่อนการทดลอง ด้วยแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยิน

3.2 ผู้วิจัยทำการทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 5 ชุด ๆ ละจำนวน 15 นาที โดยมีการกำหนดการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน (ตารางที่ 2)

3.3 ประเมินผลการเรียนรู้หลังการทดลอง ด้วยแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยิน

ตารางที่ 2 แบบแผนแสดงการทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

สัปดาห์	วัน	คาบเรียน	กระบวนการจัดการเรียนรู้
1	วันจันทร์/วันพุธ	คาบเรียนที่ 2	- ประเมินความรู้ก่อนการทดลอง (Pre-test) - ทดลองสื่อชุดที่ 1: รู้จักโควิด-19 (ครั้งที่ 1 และ 2)
2	วันจันทร์/วันพุธ	คาบเรียนที่ 2	- ทดลองสื่อชุดที่ 2: ความรู้เกี่ยวกับโควิด-19 (ครั้งที่ 1 และ 2)
3	วันจันทร์/วันพุธ	คาบเรียนที่ 2	- ทดลองสื่อชุดที่ 3: รู้ทันป้องกันโควิด-19 (ครั้งที่ 1 และ 2)
4	วันจันทร์/วันพุธ	คาบเรียนที่ 2	- ทดลองสื่อชุดที่ 4: ติดโควิด-19 ต้องทำอะไร (ครั้งที่ 1 และ 2)
5	วันจันทร์/วันพุธ	คาบเรียนที่ 2	- ทดลองสื่อชุดที่ 5: วิธีใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 (New Normal) (ครั้งที่ 1 และ 2) - ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง (Post-test)

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ paired sample t-test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังทำการทดลอง กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทดสอบการแจกแจงของประชากรเป็นโค้งปกติด้วยสถิติ Shapiro wilk test ทั้งนี้ก่อนการนำสถิติอิงพารามิเตอร์ paired sample t-test มาใช้ ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติดังกล่าว ถ้าไม่ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นจะเปลี่ยนมาใช้สถิติไม่อิงพารามิเตอร์ Wilcoxon Rank-Sum test ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (n=50)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			ระดับการศึกษา		
ชาย	27	54.00	ม.1	15	30.00
หญิง	23	46.00	ม.2	18	36.00
อายุ (ปี)			ม.3	17	34.00
13	12	24.00			
14	19	38.00			
15	17	34.00			
16-17	2	4.00			

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน (ร้อยละ 54) และเพศหญิง จำนวน 23 คน (ร้อยละ 46) มีอายุเฉลี่ย 14.2 ปี ($SD=0.90$) กำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 36) รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 17 คน (ร้อยละ 34) ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านก่อนและหลังใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ โดยใช้เครื่องมือที่ผ่านการประเมินคุณภาพและการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านก่อนและหลังใช้สื่อโดยเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ ($n=50$)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้		($\bar{X}$)	SD	df	t	P
การจดจำ	ก่อน	2.7	1.11	49	-5.4	<0.001
	หลัง	3.7	0.93			
การทำความเข้าใจ	ก่อน	2.9	1.25	49	-5.55	<0.001
	หลัง	4	0.69			
การประยุกต์ใช้	ก่อน	2.6	1.10	49	-7.84	<0.001
	หลัง	4.0	0.79			
การวิเคราะห์	ก่อน	2.6	1.25	49	-4.79	<0.001
	หลัง	4.0	0.80			
การประเมิน	ก่อน	2.9	1.25	49	-4.79	<0.001
	หลัง	4.0	0.80			
การสร้างสรรค์	ก่อน	2.1	1.01	-49	13.29	<0.001
	หลัง	4.2	0.81			

จากตารางที่ 4 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1) การจดจำ ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพสามารถเรียนรู้ด้านเนื้อหาและมีการจดจำระลึกด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 3.7$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.7$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

2) การทำความเข้าใจ ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ สามารถแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และหรือแปลความหมาย ($\bar{X} = 3.9$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.9$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

3) การประยุกต์ใช้ ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ สามารถประยุกต์และรวบรวมความคิดมาผสมผสานกับความสามารถ ($\bar{X} = 4.0$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.6$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

4) การวิเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ พัฒนาและมีทักษะแยกแยะพิจารณาความเข้าใจออกเป็นส่วน ๆ ($\bar{X} = 4.0$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.9$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

5) การประเมิน ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ สามารถตัดสินใจโดยมีการกำหนดการพิจารณาประกอบการประเมินผล ($\bar{X} = 4.2$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.0$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

6) การสร้างสรรค์ ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังการทดลอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพ มีทักษะในการพัฒนาความรู้ ความคิดเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ มี ($\bar{X} = 4.2$) แตกต่างจากก่อนทดลอง ($\bar{X} = 2.1$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังใช้สื่อสูงกว่าก่อนพัฒนาสื่อในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามแนวคิดการพัฒนาสื่อดิจิทัลหรือสื่อประสม คือ การนำสื่อที่มีข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหวและเสียงมาจัดรูปแบบ โดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านคอมพิวเตอร์และสื่อสารผ่านออนไลน์หรือตัวกลางดิจิทัลที่พัฒนาและสร้างขึ้น เราสามารถใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มประโยชน์ในการใช้งานและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ (Khasawneh, 2023) การพัฒนาสื่อด้วยเทคโนโลยีการแปลงเสียงเป็นภาพมีผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพราะช่วยเพิ่มความเข้าใจและทำให้เนื้อหาที่มีความหมายมากขึ้น เช่น การแปลงเสียงเป็นภาพทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอได้ดีขึ้น การใช้ภาพและข้อความอธิบายช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำข้อมูล การใช้ภาพและข้อความในการสื่อสารเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ช่วยให้นักเรียนรับข้อมูลได้ง่ายขึ้นและติดตามเนื้อหาได้มากขึ้น (Aljedaani et al., 2022) การสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้เทคโนโลยีการแปลงเสียงเป็นภาพ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเลือกวิธีการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมในการเรียน โดยเฉพาะการมีภาพและข้อความ ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามความสะดวก การใช้ภาพและวิดีโอในการสอนทำให้เนื้อหาดูน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจและกระตุ้นการทำงานของสมองของนักเรียน การใช้ภาพอธิบายคำศัพท์และภาษาช่วยให้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้ดีขึ้น ดังนั้น การนำเทคโนโลยีการแปลงเสียงเป็นภาพมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จึงสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้อย่างแท้จริง (Utami, Budi, & Nurhastuti, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Ashraf, Basri, and Fatima, (2023) พบว่าการเปิดรับสื่อ การรับรู้ และความรู้เกี่ยวกับโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันในช่วงการระบาดใหญ่ของโควิด-19 อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อการเรียนการสอน

เพียงประเภทเดียวอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนหลายประเภทร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยที่สื่อต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และสนับสนุนกันและกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Alshawabkeh, Woolsey, and Kharbat, (2021) พบว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในลักษณะของสื่อประสมมักให้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าการใช้สื่อเพียงชนิดเดียวหรือแค่ประเภทใดประเภทหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การเลือกสื่อการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหา วิธีการสอน และความสามารถของผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ Kilpatrick, Ehrlich, and Bartlett (2021) พบว่าสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาพิเศษ ช่วยให้คนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อจำกัดที่สำคัญนี้ทำให้คนพิการไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้เทียบเท่ากับคนทั่วไป และไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับการศึกษาของ Yang et al. (2021) โดยใช้หลักการออกแบบ 3R's สำหรับการศึกษาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย Repetition คือ ใช้หลากหลายวิธีการสอนเพื่อเน้นการทำซ้ำ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น Relaxation คือ ผสมผสานเนื้อหาในการสอนให้มีความสอดคล้องและผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่ดี และ Routine คือ จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นกิจวัตรและมีความต่อเนื่องในการพัฒนา การนำหลักการ 3R's ไปใช้ในการออกแบบการศึกษาพิเศษช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการเน้นทำซ้ำ ปรับการสอนให้ผ่อนคลาย และจัดการเรียนรู้เป็นประจําอย่างสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสื่อที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการทางการได้ยินย่อมต้องพิจารณาความต้องการและความสามารถของกลุ่มเป้าหมายอย่างเข้มงวด เพื่อให้สื่อสารและเนื้อหาที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการใช้งานจริงของผู้ใช้งาน นอกจากนี้ยังควรมีการทดสอบและปรับปรุงสื่อต่าง ๆ ตามความต้องการและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้งานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้นในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้พิการทางการได้ยินให้มีประสิทธิภาพที่สูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาระยะยาวของการพัฒนาสื่อ โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ผู้พิการทางการได้ยิน
2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ รวมทั้งมีกลุ่มควบคุม และกลุ่มเปรียบเทียบเพื่อดูประสิทธิภาพของการพัฒนาสื่อ โดยใช้เทคโนโลยีการเปลี่ยนเสียงเป็นภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ผู้พิการทางการได้ยิน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: ศุภสภา ลาตพร้าว.
- กัลยภัทร์ ศรีไพโรจน์. (2563). การเปิดรับสื่อ การรับรู้ ความรู้ และพฤติกรรมด้านการป้องกันในสถานการณ์การระบาดใหญ่ทั่วโลกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีโควิด 19. นวัตกรรมรูปแบบรายการโทรทัศน์และการมีส่วนร่วมของคนหูหนวก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*, 5(1), 1-20.
- น้ำเพชร เทชะบำรุง. (2565). แนวทางการวิจัยและพัฒนาสู่นวัตกรรมทางการศึกษาพิเศษ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), 334-344.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2540). “การจัดบริการการศึกษาของบุคคลปัญญาอ่อน: การเรียนร่วมระหว่าง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญากับเด็กปกติ”. เอกสารการประกอบการอบรมหลักสูตรระยะ สันความรู้ เรื่องภาวะปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลราชานุกูล.
- ประภัสสรา พงศ์พันธุ์พิศาล, มนทยา สุนันท์วัฒน์, สมหญิง พุ่มทอง และลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช. (2565). ผลกระทบด้านสุขภาพจาก สถานการณ์ระบาดของโควิด 19 ต่อผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 16(2), 169-182.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2552). คนพิการกับสิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: อักษร สวัสดิ์. (2542). ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Aljedaani, W., Krasniqi, R., Aljedaani, S., Mkaouer, M. W., Ludi, S. & Al-Raddah, K. (2022). If online learning works for you, what about deaf students? Emerging challenges of online learning for deaf and hearing-impaired students during COVID-19: A literature review. *Universal Access in the Information Society*, 22(4), 1027-1046.

- Alshawabkeh, A. A., Woolsey, M. L. & Kharbat, F. F. (2021). Using online information technology for deaf students during covid-19: A closer look from experience. *Heliyon*, 7(5), e06915.
- Ashraf, S., Basri, S. R. & Fatima, I. (2023). Technology Used by Hearing-Impaired Adolescents for Social Inclusion: A Cross-sectional Study. *Journal of Business and Social Review in Emerging Economies*, 9(3),137-148.
- Khasawneh, M. A. S. (2023). The use of video as media in distance learning for deaf students. *Contemporary Educational Technology*, 15(2), ep418.
- Kilpatrick, J. R., Ehrlich, S. & Bartlett, M. (2021). Learning from covid-19: Universal design for learning implementation prior to and during a pandemic. *J. Appl. Instruct. Des*, 10(1), 1-17.
- Utami, I. S., Budi, S. & Nurhastuti, N. (2020). A need analysis of blended learning model for deaf students in higher education. *Edumatic: Journal Pendidikan Informatika [Edumatic: Journal of Informatics Education]*, 4(2), 112-119.
- Yang, Y., Xiao, Y., Liu, Y., Li, Q., Shan, C., Chang, S. & Jen, P.H.-S. (2021). Mental health and psychological impact on students with or without hearing loss during the recurrence of the covid-19 pandemic in china. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 18(4), 1421.

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
ในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนคร
Causal Factors Influencing the Success Using Social Commerce
of Indigo Dyed Business in Sakon Nakhon

ศิริพาพร ยืนสุข¹, จีระนันต์ เจริญรัตน์^{2*} และเด่นชัย สมปอง³
(Siripaporn Yuensuk¹, Jeeranan Charoenrat^{2*} and Denchai Sompong³)

^{1,2*,3}สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{1,2*,3}Department of Business Computer Faculty of Management Science

Sakon Nakhon Rajabhat University

อีเมลผู้แต่งหลัก : jeeranan.ch@snru.ac.th เบอร์โทร : 06 1496 2941

วันที่รับบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567

Received: Feb. 28, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 1 มิถุนายน 2567

Revised: Jun. 1, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 4 มิถุนายน 2567

Accepted: Jun. 4, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนคร และเพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนคร โดยใช้แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบการธุรกิจค้าขายออนไลน์จังหวัดสกลนคร ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา ตามสัดส่วนอำเภอของจังหวัดสกลนคร 18 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 640 คน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคือ $\chi^2=1178.361$, $df=246$, $\chi^2/df=4.79$, $P\text{-value}=.175$, $CFI=.971$, $TLI=.959$, $RMSEA=.030$, $SRMR=.041$ และผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม พบว่าปัจจัยแฝงความคาดหวังถึงประสิทธิภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน ความคาดหวังในความพยายามการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้ ปัจจัยแฝงอิทธิพลของสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้ ปัจจัยแฝงสภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้งาน

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ; พาณิชย์สังคม; ค้าขายออนไลน์; แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี

Abstract

This research aims to analyze the confirming and causative factors influencing the success of using social commerce in the traditional indigo dyed business in Sakon Nakhon province. And to study the direct and indirect influences of causal factors that impact the success of using social commerce in the traditional indigo dyed fabric business in Sakon Nakhon province, utilizing the Unified Theory of Acceptance and Use of Technology model through confirmatory factor analysis. Collect data through questionnaires by selecting a sample group from the entrepreneurs of the indigo dyed fabric business in Sakon Nakhon province. Used the method of quota sampling according to the district proportions of Sakon Nakhon province, consisting of 18 districts, resulting in a total sample group of 640 individuals.

The results of the confirmatory factor analysis indicate that the confirmatory factors are well-fitted to the observed data. Considering the statistical values used to verify the model's consistency, the values are $\chi^2=1178.361$, $df=246$, $\chi^2/df=4.79$, $P\text{-value}=.175$, $CFI=.971$, $TLI=.959$, $RMSEA=.030$, $SRMR=.041$. And the results of the analysis of direct and indirect effects reveal that expectation factors towards efficacy have a direct influence on the intention to use behavior. Expectancy in usage effort has a direct impact on the intention to use behavior and exerts an indirect influence on usage behavior. Social embeddedness factors have a direct influence on the intention to use behavior and exert an indirect influence on usage behavior. Convenience factors have a direct impact on usage behavior.

Keywords: Success Factors; Social Commerce; Indigo Dyed; Unified Theory of Acceptance and Use of Technology Model

บทนำ

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ One Tambon One Product (OTOP) เป็นโครงการที่มุ่งหวังให้คนในชุมชน ได้นำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ จำหน่ายสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัวและชุมชนเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากหมู่บ้าน (สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน, 2563, น.1) และในจังหวัดสกลนครได้มีการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP มาอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์ “ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร” เป็นสินค้าที่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญาการผลิต เป็นสินค้าที่มียอดจำหน่ายถึง 517,881,934 บาท ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร, 2564, น.7)

ในปัจจุบัน Social Commerce เป็นการรวมกันของเครือข่ายทางสังคมและการซื้อปิ้งออนไลน์ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในธุรกิจ E-commerce แนวคิดใหม่นี้มีศักยภาพในการกำหนดอนาคตของออนไลน์ซื้อปิ้งเป็นอย่างมาก (OZLEM EFIOGLU KURT and Tuğrul aktas, 2023, p.69)

และจากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและบริการแพลตฟอร์ม Social Commerce มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.38 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564, น.30)

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของครามสกกลนคร พบว่าผู้ผลิตใช้ช่องทางการตลาดแบบ offline เป็นหลัก ขาดทักษะพื้นฐานความเป็นผู้ประกอบการ ขาดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ (ชาติชัย อุดมกิจมงคล และคณะ, 2565, น.93) และหน่วยงานภายในจังหวัดสกกลนคร ควรมีการพัฒนาช่องทางทั้งในรูปแบบของ Online และ Offline ควบคู่กับการสร้าง Content marketing และขยายช่องทางด้วยการทำธุรกิจแบบ E-commerce ผ่านอุปกรณ์พกพา Mobile device เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารการตลาดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิรภัทร เริ่มศรี และจันทิมา เขียวแก้ว, 2562, น.188)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจฝ้ายอมครามในจังหวัดสกกลนคร เพื่อจะได้นำทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีบนอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในการช่วยกระตุ้นและส่งเสริมเพิ่มช่องทางการตลาด เพิ่มรายได้ให้กับชุมชนที่จะช่วยให้ธุรกิจมีความก้าวหน้า และเพิ่มยอดขายให้กับธุรกิจชุมชนได้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจฝ้ายอมครามในจังหวัดสกกลนคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจฝ้ายอมครามในจังหวัดสกกลนคร

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจฝ้ายอมครามในจังหวัดสกกลนคร มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังในความพยายาม อิทธิพลทางสังคม และสภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวก มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ พฤติกรรมความตั้งใจและความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขต

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจฝ้ายอมครามในเขตพื้นที่จังหวัดสกกลนครทั้งหมด 18 อำเภอ ที่เป็นประธานและสมาชิกของกลุ่ม ปัจจุบันจังหวัดสกกลนครมีผู้ประกอบการฝ้ายอมคราม ทั้งหมด 320 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกกลนคร, 2565, น.7)

กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้หลักการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีโลคัลลิสต์สูงสุด (Lindeman et al., 1980) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างอัตราส่วนตัวแปรควรจะเป็น 20 ต่อ 1 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา

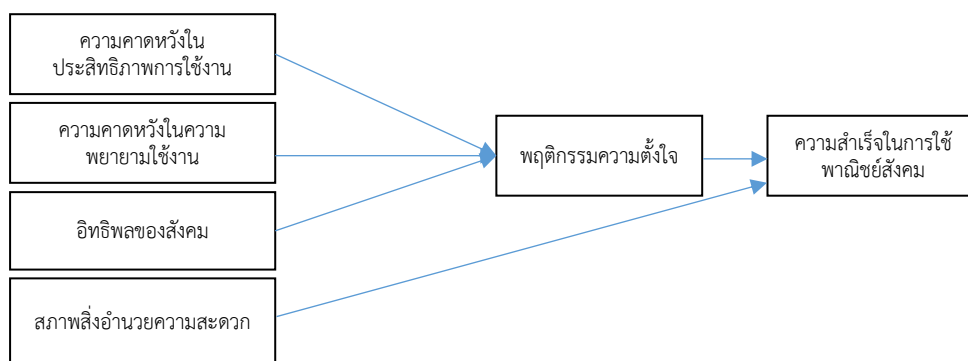
จาก 320 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ซึ่งตัวแทน 2 คน เป็นประธานกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่ม ตามสัดส่วนอำเภอของจังหวัดสกลนคร 18 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 640 คน

2. ด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สื่อสังคมของธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนคร โดยใช้ทฤษฎี Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) (Venkatech et al., 2003) มาประยุกต์ใช้

3. ด้านพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนครทั้งหมด 18 อำเภอ

4. ด้านเวลา ช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูล วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2566

กรอบความคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบความคิดการวิจัย

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแบบจำลอง Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) (Venkatech et al., 2003) มาประยุกต์ใช้

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า และแบบปลายเปิด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน นำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้เทคนิคการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง .80 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2552, น.217) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเก็บข้อมูลที่ไม่ใช่จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่น .87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อพบกับกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมข้อมูลผ่านการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Forms และทางโทรศัพท์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และสรุปผล โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าย้อมครามในจังหวัดสกลนคร ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าย้อมครามในจังหวัดสกลนคร

ปัจจัยแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	Z-test	R ²
ความคาดหวังในประสิทธิภาพการใช้งาน (Performance Expectancy)	มีประโยชน์สำหรับธุรกิจของคุณ (PER1)	.778	.023	33.768*	.605
	เวลาตอบสนองในการใช้งานรวดเร็วสามารถทำอะไรเพิ่มขึ้น (PER2)	.725	.025	29.031*	.526
	ช่วยลดขั้นตอนในการทำธุรกิจเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน (PER3)	.733	.025	28.782*	.537
	มีความน่าเชื่อถือทำให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น (PER4)	.659	.028	23.866*	.434
	ใช้งานง่ายช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจง่ายขึ้น (PER5)	.676	.027	24.958*	.457
ความคาดหวังในความพยายามใช้งาน (Effort Expectancy)	ง่ายต่อการเรียนรู้ตอบสนองได้เร็วไม่ซับซ้อน (EFF1)	.915	.011	85.520*	.837
	มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (EFF2)	.713	.053	13.549*	.508
	การบริการซื้อขายออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว (EFF3)	.829	.014	59.730*	.687
	ช่วยตัดสินใจและอำนวยความสะดวกได้ตรงเป้าหมายและปลอดภัย (EFF4)	.937	.009	98.848*	.878
	เพิ่มช่องทางมีปฏิสัมพันธ์การให้บริการและติดต่อกับลูกค้า (EFF5)	.637	.025	25.246*	.406
อิทธิพลของสังคม (Social Influence)	ทำให้กระตุ้นความสนใจขยายวงกว้างคนรู้จักได้เป็นอย่างดี (SO1)	.674	.038	17.872*	.454
	การใช้พาณิชย์สังคมทำให้มีสังคมใหม่ ๆ ในการประกอบธุรกิจ (SO2)	.485	.054	9.058*	.235

ตารางที่ 1 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจค้าขายออนไลน์ในจังหวัดสกลนคร (ต่อ)

ปัจจัยแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	Z-test	R ²
สภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilitating Conditions)	สนับสนุนการตัดสินใจด้วยวิธีการบอกต่อได้เป็นอย่างดี (SO3)	.507	.049	10.300*	.257
	บุคคลรอบข้างมีผลต่อการใช้งานซื้อขายสินค้า (SO4)	.542	.035	15.575*	.293
	ช่วยเหลือในการตัดสินใจและเป็นแรงผลักดันในการทำธุรกิจ (SO5)	.709	.039	18.375*	.502
	การสมัครเข้าใช้บริการพาณิชย์สังคมมีขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน (FAC1)	.418	.032	12.990*	.174
	มีความปลอดภัยที่เหมาะสมและตรวจสอบได้ (FAC2)	.995	.001	1644.388*	.990
	สะดวกรวดเร็วประหยัดค่าใช้จ่าย (FAC3)	.997	.000	2084.854*	.000
	ตรงกับความต้องการใช้งานและสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น (FAC4)	.986	.001	854.222*	.972
พฤติกรรมความตั้งใจ (Behavior Intention)	ติดต่อสื่อสารทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (FAC5)	.424	.032	13.262*	.179
	ลูกค้าให้การตอบสนองเป็นอย่างดีและใช้งานอย่างต่อเนื่อง (BE1)	.899	.008	117.511*	.808
	ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอำนวยความสะดวกให้กับธุรกิจ (BE2)	.914	.007	137.914*	.835
	ส่งเสริมภาพลักษณ์ของธุรกิจให้มีความทันสมัยกับยุคปัจจุบัน (BE3)	.977	.002	503.719*	.954
	เพิ่มช่องทางในการประกอบธุรกิจให้ได้ประสิทธิภาพในการเพิ่มผลกำไร (BE4)	.986	.001	730.938*	.972
ความสำเร็จในการตั้งใจใช้พาณิชย์สังคม (Success in using social commerce)	ใช้เป็นช่องทางในการโฆษณาสินค้าให้ลูกค้าได้รู้จักมากยิ่งขึ้น (BE5)	.995	.001	1210.823*	.990
	มีบริการที่ดี น่าประทับใจ และมีความปลอดภัยน่าเชื่อถือ (USE1)	.791	.077	10.302*	.494
	สามารถโต้ตอบ สอบถามข้อมูล และคำแนะนำสินค้าได้อย่างรวดเร็ว (USE2)	.496	.066	7.540*	.246
	ใช้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารในธุรกิจ (USE3)	.812	.096	8.415*	.659

ตารางที่ 1 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจฝ้ายอ้อมครามในจังหวัดสกลนคร (ต่อ)

ปัจจัยแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	Z-test	R ²
	ใช้ติดตามข่าวสารและค้นหาข้อมูลง่าย ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ (USE4)	.649	.082	7.941*	.421
	ใช้เป็นช่องทางทำธุรกรรมทางด้านการเงินได้ (USE5)	.754	.090	8.357*	.568

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของโมเดลการวัดตัวแปรสังเกตได้ซึ่งทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ที่มีค่าเกิน .40 (Hair et al., 2006) โดยพบว่า

1.1 ปัจจัยแฝงความคาดหวังในประสิทธิภาพการใช้งาน มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ มีประโยชน์สำหรับธุรกิจของคุณ รองลงมาคือ ช่วยลดขั้นตอนในการทำธุรกิจเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .778 และ .733 ตามลำดับ

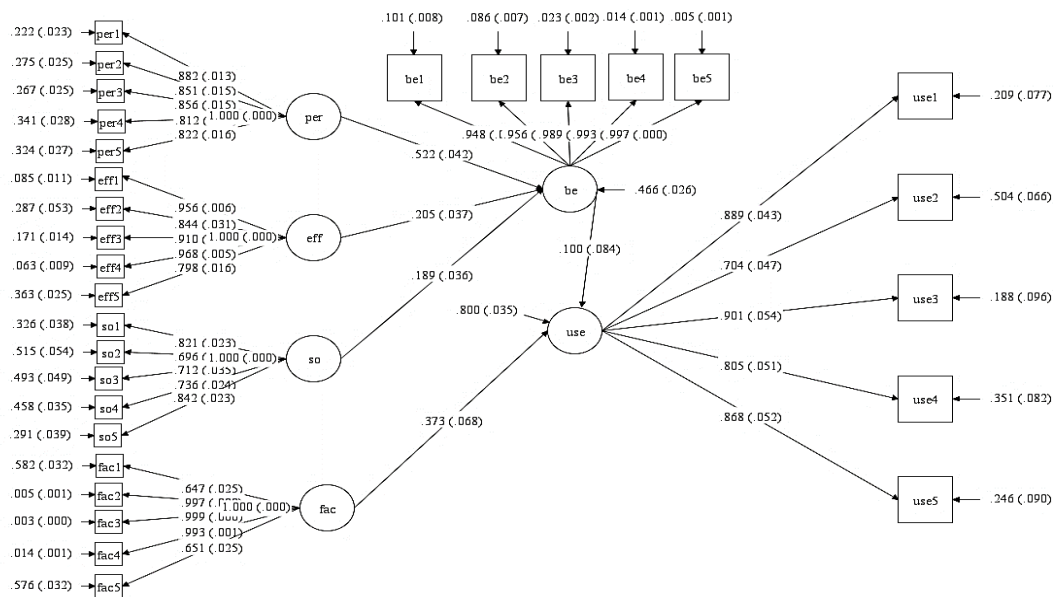
1.2 ปัจจัยแฝงความคาดหวังในความพยายามใช้งาน มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ช่วยในการตัดสินใจและอำนวยความสะดวกได้ตรงเป้าหมายและปลอดภัย รองลงมาคือ ง่ายต่อการเรียนรู้ตอบสนองได้เร็วไม่ซับซ้อน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .937 และ .915 ตามลำดับ

1.3 ปัจจัยแฝงอิทธิพลของสังคม มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ช่วยเหลือในการตัดสินใจและเป็นแรงผลักดันในการทำธุรกิจ รองลงมาคือ ทำให้กระตุ้นความสนใจขยายวงกว้างคนรู้จักได้เป็นอย่างดี โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .709 และ .674 ตามลำดับ

1.4 ปัจจัยแฝงสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวก มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ สะดวกรวดเร็วประหยัดค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ มีความปลอดภัยที่เหมาะสมและตรวจสอบได้ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .997 และ .995 ตามลำดับ

1.5 ปัจจัยแฝงพฤติกรรมความตั้งใจ มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ใช้เป็นช่องทางในการโฆษณาสินค้าให้ลูกค้าได้รู้จักมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือ เพิ่มช่องทางในการประกอบธุรกิจให้ได้ประสิทธิภาพในการเพิ่มผลกำไร โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .995 และ .986 ตามลำดับ

1.6 ปัจจัยแฝงความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม มีตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ใช้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารในธุรกิจ รองลงมาคือ มีบริการที่น่าประทับใจ และมีความปลอดภัยน่าเชื่อถือ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .812 และ .791 ตามลำดับ

ภาพที่ 2 โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการใช้พาณิชย์สังคม ของธุรกิจค้าขายมกราคมในจังหวัดสกลนคร

จากภาพที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (λ) ของปัจจัยแฝงทั้ง 6 ตัว พบว่าปัจจัยแฝงที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุดคือ ความคาดหวังในประสิทธิภาพการใช้งาน ($\lambda = 1.000$) ความคาดหวังในความพยายามใช้งาน ($\lambda = 1.000$) อิทธิพลของสังคม ($\lambda = 1.000$) สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ($\lambda = 1.000$) พฤติกรรมความตั้งใจ ($\lambda = .466$) และความสำเร็จการใช้พาณิชย์สังคม ($\lambda = .800$) ตามลำดับ ซึ่งทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ที่มีค่าเกิน .40 (Hair et al., 2006)

ตารางที่ 2 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ
ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	2.00-5.00	4.79
P-Value	>.05	.175
Comparative Fit Index (CFI)	>.95	.971
Tucker-Lewis Index (TLI)	>.95	.959
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<.05	.030
Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)	<.05	.041

จากตารางที่ 2 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจค้าขายมกราคมในจังหวัดสกลนคร มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งใช้เกณฑ์ดัชนีตามข้อสรุปของ สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช (2563) โดยได้ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมคือ $\chi^2=1178.361$, $df=246$, $\chi^2/df=4.79$, $P\text{-value}=.175$, $CFI=.971$, $TLI=.959$, $RMSEA=.030$, $SRMR=.041$

2. ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าครามในจังหวัดสกลนคร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าครามในจังหวัดสกลนคร

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	พฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน (BE)			ความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม (USE)		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ความคาดหวังถึงประสิทธิภาพ (PER)	.522*	-	.522*	-	.052*	.052*
ความคาดหวังในความพยายามการใช้งาน (EFF)	.205*	-	.205*	-	.021*	.021*
อิทธิพลของสังคม (SO)	.189*	-	.189*	-	.019*	.019*
สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (FAC)	-	-	-	.373*		.373*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า

2.1 ความคาดหวังถึงประสิทธิภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .522 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .052* ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 ความคาดหวังในความพยายามการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .205* และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .021*

2.3 อิทธิพลของสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .189* และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .019*

2.4 สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .373* ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. โมเดลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าครามในจังหวัดสกลนคร มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าปัจจัยแฝง และตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังถึงประสิทธิภาพ ความคาดหวังในความพยายาม อิทธิพลทางสังคม สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน ความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคมของธุรกิจผ้าครามในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พณิพรรณ สมบัติ (2565) ได้ศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้งานนวัตกรรมบริการแอปพลิเคชัน “หมอพร้อม” ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย ปัจจัยความคาดหวังในประสิทธิภาพความคาดหวังในการใช้งาน อิทธิพลทางสังคม และความตั้งใจในการใช้งานมีอิทธิพลทางบวกต่อการใช้งานนวัตกรรมบริการแอปพลิเคชัน “หมอพร้อม” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pushp et al. (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเข้าใจการยอมรับ การชำระเงินผ่านมือถือของผู้บริโภคในประเทศอินเดีย: การขยายโมเดล Meta-UTAUT ด้วยนวัตกรรมส่วนบุคคล ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น และการร้องเรียน พบว่า ความคาดหวังในประสิทธิภาพการใช้งาน ความตั้งใจในการใช้ และการร้องเรียน เป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการใช้งานของผู้บริโภคในการชำระเงินผ่านมือถือ

2. ปัจจัยแฝงความคาดหวังถึงประสิทธิภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน ความคาดหวังในความพยายามการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้ ปัจจัยแฝงอิทธิพลของสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมความตั้งใจในการใช้งาน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการใช้ ปัจจัยแฝงสภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการใช้งานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Alaa M. Momani (2021) ได้ศึกษาทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีดัดแปลงเพื่อประเมินการยอมรับเทคโนโลยีการค้าทางสังคม พบว่าปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนการยอมรับการค้าเพื่อสังคมภายในชุมชนจอร์แดน การปรับเปลี่ยนทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี มีการใช้เทคนิคทางสถิติหลายอย่างเพื่อตรวจสอบแบบจำลองที่แก้ไข แบบจำลองที่ได้รับการแก้ไขแสดงให้เห็นว่าความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังในความพยายาม อิทธิพลทางสังคม และความคาดหวังในความบันเทิง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความตั้งใจ สภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและพฤติกรรมความตั้งใจ มีผลต่อพฤติกรรมการใช้งานจริงของการค้าสังคมโดยชุมชนจอร์แดนที่สุ่มตัวอย่าง พบว่า ตัวแปรถ่วงน้ำหนักที่เสนอทั้ง 4 ตัวแปร ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคาดหวังและตัวแปรพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และปรับปรุงกลยุทธ์ด้านการทำธุรกิจออนไลน์ให้ประสบความสำเร็จ

1.2 สามารถนำโมเดลไปประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยีด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับธุรกิจอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

1.3 จากการวิจัยได้ข้อค้นพบว่า ความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังในความพยายาม อิทธิพลทางสังคม และสภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวก มีอิทธิพลเชิงบวก ต่อพฤติกรรมความตั้งใจและความสำเร็จในการใช้พาณิชย์สังคม สามารถนำเทคโนโลยีพาณิชย์สังคมมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและเป็นเทคโนโลยีที่ยอมรับ ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดเฉพาะธุรกิจค้าปลีกออนไลน์ ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมกับธุรกิจประเภทอื่น ๆ เช่น ธุรกิจสิ่งทอ ธุรกิจอาหาร ธุรกิจสมุนไพร เป็นต้น และควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับช่องทางการตลาดออนไลน์ เช่น Shopee, Lazada เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอย่างอื่นเพิ่มเติม และขยายกลุ่มเป้าหมายต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- จิรภัทร เริ่มศรี และจันทิมา เขียวแก้ว. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารอัตลักษณ์ค้าปลีกออนไลน์ สกนศ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(4), 178-190.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/224731>.
- ชาติชัย อุดมกิจมงคล, พิศดาร แสนชาติ, สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง และสามารถ อัยกร. (2565). การบูรณาการของห่วงโซ่คุณค่าक्रमสกนศ. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 16(2), 84-100.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/260706>.
- พนัสนิพนธ์ สมบัติ. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้งานนวัตกรรมบริการแอปพลิเคชัน “หมอพร้อม” ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(1), 142-160. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/issue/download/16851/4344>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัล. (2564). *รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2564*. <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/ValueThailand2021.aspx>.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกนศ. (2565). *ค้าปลีกสกนศ*.
<https://online.pubhtml5.com/ereefmyd/#p=1>.
- สำนักงานส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2563). *ฐานข้อมูล หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์*.
<https://cep.cdd.go.th/เกี่ยวกับ-otop/ข้อมูลทั่วไปotop>.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พาณิชย์. (2563). โปรแกรม Mplus กับการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- Alaa, M. Momani. (2022). A Modified Technology Acceptance Theory to Assess Social Commerce Technology Adoption. *Information Resources Management Journal*, 34(2), 43-62.
<https://research.skylineuniversity.ac.ae/id/eprint/68/1/6.pdf>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6th ed.). New Jersey: Pearson Education International.

- Lindeman, R. H., Merenda, P. F. & Gold, R. Z. (1980). *Introduction to bivariate and multivariate analysis*. Glenview, IL: Scott, Foresman, and Company.
- OZLEM EFILOGLU KURT and Tuğrul aktas. (2023). Factors Affecting Social Commerce Intention: An Empirical study on Social Media Platforms. *Prizren Social Science Journal*, 7(2), 62-74.
<https://www.prizrenjournal.com/index.php/PSSJ/article/view/444/197>.
- Pushp, P., Kuttimani, T., Nripendra, P. R. & Vishnupriya, R. (2020). Understanding consumer adoption of mobile payment in India: Extending Meta-UTAUT model with personal innovativeness, anxiety, trust, and grievance redressal. *International Journal of Information Management*. 54(2020), 1-16.
<https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102144>.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B. & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS quarterly*, 27(3), 425–478. <https://doi.org/10.2307/30036540>.

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น

ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

Organic Tourism Model of Ban Huai Khamin, Mae Na Chon Subdistrict,
Mae Chaem District, Chiang Mai Province in Thailand

อนาภรณ์ วงศ์สถาน^{1*}, ยุทธการ ไวยอาภา², กิรติ ตระการศิริวานิช³ และกวินรัตน์ อัฐวงศ์ชยากร⁴
(Anaporn Wongsathan^{1*}, Yutthakarn Waiapha², Keerati Trakansiriwanich³
and Kavinrath Attawongchayakorn⁴)

^{1*,2,3,4}คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 50290

^{1*,2,3,4}School of Tourism Development, Maejo University, Sansai, Chiang Mai 50290, Thailand

อีเมลผู้แต่งหลัก : anapornwong@gmail.com เบอร์โทร : 08 3577 5574

วันที่รับบทความ 9 มกราคม 2567

Received: Jan. 9, 2024

วันที่รับแก้ไขบทความ 29 เมษายน 2567

Revised: Apr. 29, 2024

วันที่ตอบรับบทความ 2 พฤษภาคม 2567

Accepted: May. 2, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น 2) เพื่อประเมินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น 3) เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ทั้งหมด 63 คน ใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน จากการศึกษาพบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 2.30 โดยมีทรัพยากรทางการเกษตรอินทรีย์มีศักยภาพมาก ค่าเฉลี่ย 2.51 ส่วนการตลาดเกษตรอินทรีย์ การบริการท่องเที่ยว การรองรับของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม 3.70 โดยมีด้านสิ่งดึงดูดใจมีความสำคัญต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.30 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านการบริการที่พัก อยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น พบว่า 1) กำหนดการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์อย่างเหมาะสม 2) กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว 3) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับทรัพยากรในทุกฤดูกาลผลิต โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น 1) พัฒนาด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ ด้านการบริการท่องเที่ยว ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง 2) การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรม ด้านความสะดวกในการเดินทาง และด้านที่พัก เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การมีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว; เกษตรอินทรีย์; การจัดการแหล่งท่องเที่ยว

Abstract

This research aims to: 1) study the potential of organic tourism at Ban Huai Khamin 2) evaluate organic tourism destination management at Ban Huai Khamin. 3) determine the organic tourism model of Ban Huai Khamin. The study used mixed methods. The experimental instruments used in this research were a questionnaire. The data was collected from 63 members of the organic agriculture community enterprise group, Ban Huai Khamin, and analyzed with descriptive statistics and Pearson Correlation. The finding indicated that the overall potential of organic tourism was at an average level, the research found that the overall evaluation of organic tourism destination management was at a high level. After determining the organic tourism model of Ban Huai Khamin, it was found that the determine appropriate management of organic tourism, determine the organic tourism routes to be consistent with the resources of area, schedule organic tourism to be consistent with production season.

The results of this paper suggest that the marketing, services, carrying capacity should be developed and the attraction management, activities management, accessibility management, accommodation management, it is an important to the organic tourism destination management.

Keywords: Tourism; Organic Agriculture; Tourism Management

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกันสนับสนุนให้มีการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการร่วมมือของทุกภาคส่วนพร้อมสร้างเครือข่ายภาคการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ช่วยให้เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ให้มีการสนับสนุนสินค้าและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรทางการเกษตร ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจชุมชน/ท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564) ระยะที่ผ่านมามีการท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแบบกลุ่มใหญ่ (Mass Tourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบอิสระ (Free Independent Traveler) และเน้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมเชิงสุขภาพ การอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมได้สัมผัสชีวิตคนท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอาหารสุขภาพ โดยนำเสนอเมนูอาหารของท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวผ่านการนำเสนอเรื่องราวของวัตถุดิบท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบอกต่อเรื่องราว (Story Telling) และคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2567 การท่องเที่ยวของประเทศไทยจะฟื้นตัวดีขึ้นหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด, 2565) ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กล่าวถึงความพร้อมของการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อในหลายพื้นที่ควรได้รับการพัฒนา และการอนุรักษ์ธรรมชาติหรือกิจกรรม

เชิงเกษตรให้มีความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทยที่ต้องปรับตัวรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงนี้

บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจเกษตรอินทรีย์ตำบลแม่ณาจร และเป็นพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจาก “ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ” ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบของการพัฒนาทดแทนพืชเสพติดและการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นที่สูงตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีทรัพยากรที่มีความโดดเด่น ได้แก่ ด้านเกษตรอินทรีย์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ ทั้งศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิม ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาความสามารถให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและคาดหวังจะดึงดูดคนรุ่นใหม่กลับมาพัฒนาบ้านเกิดการสร้างฐานอาชีพที่มั่นคงในชุมชน เกิดการจ้างงานและก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว ปัญหาที่พบ คือการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและการจัดการภายในแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอเกิดความสมดุลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายในแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนที่ยังคง “ยืนยงดิ้นรนวิถีอินทรีย์” อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องทำการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์และการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของชุมชนบ้านห้วยขมิ้น เพื่อนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาต่อไป

บททวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์และแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว (5A) ของ Dickman (1996) ประกอบไปด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) การบริการที่พัก (Accommodation) 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าเป็นการท่องเที่ยวที่พึงกิจกรรมทางการเกษตร เกิดการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ ความเพลิดเพลิน สัมผัสถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ปลุกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว อีกทั้ง กรมการท่องเที่ยว (2556) กล่าวถึง การบริหารจัดการองค์ประกอบทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวและมีการบริการที่มีมาตรฐานเกิดความสมดุลระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับผู้บริโภคให้ความสำคัญ 3 มิติ ดังต่อไปนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2564) กล่าวถึงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

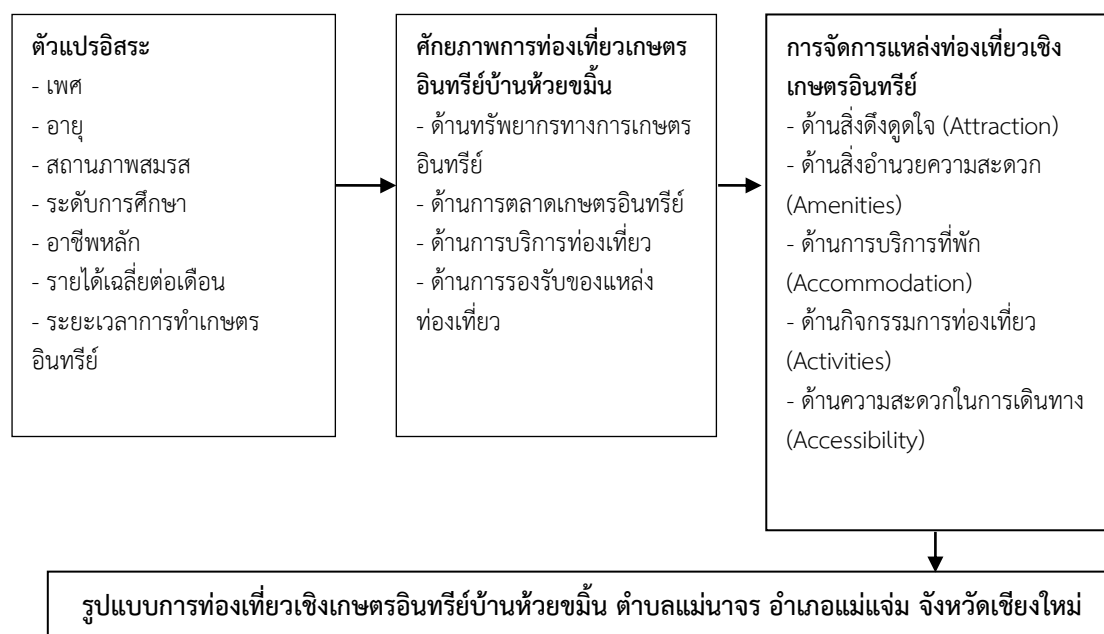
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของชุมชนบ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อประเมินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขต

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาบ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดังกล่าวมีการส่งเสริมให้มีการทำเกษตรอินทรีย์ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์อย่างเหมาะสมต่อชุมชน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
3. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ และการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

กรอบความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

ประชากร

ผู้วิจัยกำหนดประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ทั้งหมด 63 คน เนื่องจากประชากรในการวิจัยมีจำนวนไม่มากนัก สามารถทำการเก็บข้อมูลได้ทั้งหมดเพื่อให้มีความถูกต้องแม่นยำ และในขณะเดียวกันเป็นผู้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญอยู่ในขอบข่ายที่เหมาะสม และตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ (นำชัย ทนุผล, 2540: 71)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ด้วยแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ตอนที่ 2 แบบสอบถามศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้นลักษณะคำถามปลายปิด ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้นลักษณะคำถามปลายปิด ตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อนำไปกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสม

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการทบทวนวรรณกรรมให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พิจารณาถึงความสอดคล้องกับประเด็นและวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะศึกษา ทั้งนี้ ผลการทดสอบทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสอบถามเฉลี่ยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำแบบสอบถามนำไปให้ผู้ตอบด้วยตนเองแบบเผชิญหน้า ลักษณะในการเก็บข้อมูลจะใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ที่ผู้ตอบจะได้ฟังคำถามแล้วทำการตอบ ซึ่งจะทำให้ผู้ตอบเข้าใจและรับรู้ข้อมูลที่ตรงและสมบูรณ์ (นิภา ศรีไพโรจน์, 2531)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ การประมาณค่าแบบให้ค่า (Rating Scale) โดยมีค่าคะแนนให้เลือก 3 ระดับ ของวิเชียร เกตุสิงห์ (อ้างถึงใน ชนะ ศรีสุทธะ, 2561) วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อความสำคัญของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น การประมาณค่าแบบให้ค่า (Likert

Scale) โดยมีค่าคะแนนให้เลือก 5 ระดับ (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสม

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของชุมชนบ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 76.20 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 39.84 ปี ร้อยละ 73.02 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 30.16 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80.96 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีรายได้เฉลี่ย 9,388.88 บาทต่อเดือน และมีระยะเวลาการทำเกษตรอินทรีย์มากกว่า 6 ปี

ตอนที่ 2 ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ผลการวิจัยพบว่า ผลรวมศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ($\sigma=0.29$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแสดงให้เห็นว่า ด้านทรัพยากรทางการเกษตรอินทรีย์มีศักยภาพมากเป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ ด้านการบริการท่องเที่ยว และด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียดตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น

ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์	ระดับความคิดเห็น (N=63)		
	μ	σ	การแปลผล
1) ด้านทรัพยากรทางการเกษตรอินทรีย์	2.51	0.30	ศักยภาพมาก
2) ด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์	2.30	0.31	ศักยภาพปานกลาง
3) ด้านการบริการท่องเที่ยว	2.24	0.41	ศักยภาพปานกลาง
4) ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	2.10	0.30	ศักยภาพปานกลาง
รวม	2.30	0.29	ศักยภาพปานกลาง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อประเมินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่ณาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นความสำคัญต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ ผลการวิจัยพบว่า ผลรวมความสำคัญต่อการจัดการ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.70 ($\sigma=0.34$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านการบริการที่พัก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษเกี่ยวกับความคิดเห็นความสำคัญต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

ความสำคัญต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์	ระดับความคิดเห็น (N=63)		
	μ	σ	การแปลผล
1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	4.30	0.65	มากที่สุด
2) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)	3.99	0.60	มาก
3) ด้านความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility)	3.50	0.25	มาก
4) ด้านการบริการที่พัก (Accommodation)	3.44	0.53	มาก
5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)	3.25	0.30	ปานกลาง
รวม	3.70	0.34	สำคัญมาก

วัตถุประสงค์ที่ 3 กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น ตำบลแม่เงา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลในแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบไว้ในตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สามารถนำไปกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสม ดังนี้

1. การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ พบว่า 1) การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ ต้องมีการกำหนดการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่มีความน่าเชื่อถือ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ เพิ่มความหลากหลายทางการท่องเที่ยว ปลุกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 2) การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ ควรเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่สามารถนำไปจัดโปรแกรมเพื่อการท่องเที่ยว 3) ด้านความสะดวกในการเดินทางพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้ครอบคลุมและมีความปลอดภัย 4) ด้านการบริการที่พัก เป็นที่พักที่ออกแบบให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่อย่างเหมาะสมและปลอดภัย 5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่มีความสะอาดและได้มาตรฐาน พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว 6) ด้านการตลาดท่องเที่ยวส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์เพื่อขับเคลื่อนสังคมเกษตรอินทรีย์ให้กว้างขึ้น เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ พร้อมทั้งส่งเสริมการตลาดให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. กำหนดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บนฐานรากชุมชนสอดคล้องกับทรัพยากรของพื้นที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ พบว่า สามารถกำหนดได้ 6 ฐาน ดังต่อไปนี้

ฐานที่ 1

ความเป็นมาของชุมชนเกษตรอินทรีย์

ฐานที่ 2

เยี่ยมชมแปลงเกษตรอินทรีย์ตามฤดูกาล

ฐานที่ 3

COFFEE STORY “กาแฟรักษาป่า”

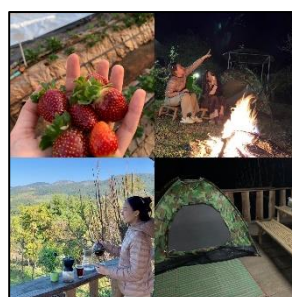
ฐานที่ 4

รู้จักกับ “ลูกพลับ”

ฐานที่ 5

เรียนรู้วัฒนธรรมชนเผ่ากะเหรี่ยงหรือเรียกว่าปกาเกอะญอ

ฐานที่ 6

นันทนาการอื่น ๆ

3. การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับทรัพยากรในทุกฤดูกาลผลิต และท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่า ชุมชนควรทำการท่องเที่ยวที่น่าร่อน โดยทำการทดลองดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ในชุมชน โดยเลือกจากความเต็มใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ที่มีความพร้อมก่อน 5 - 10 ราย หลังจากนั้นติดตามผลการดำเนินงาน สอบถามกับคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอและนำผลการทดลองที่ได้จากการทำการท่องเที่ยวที่น่าร่อนนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น พบว่า มีความได้เปรียบทางทรัพยากรทางการเกษตรอินทรีย์ที่พบว่า มีศักยภาพมากที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวได้ ในการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน จึงจำเป็นต้องพัฒนาด้านการตลาด ด้านการบริการ ด้านการรองรับไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับ หทัยชนก รัตนถาวรกิติ และคณะ (2023, น.1-16) กล่าวถึง การประเมินศักยภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน บ้านบัวขุนจง อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่าเป็นจุดเด่นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำไปพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวจากฐานทรัพยากรในชุมชน จะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืน และสอดคล้องกับ อรุณ นวราช (2563, น.44-47)

กล่าวถึง แนวคิดการท่องเที่ยวเกษตรอินทรีย์ (Organic Tourism) ว่าเป็นแนวคิดที่ช่วยขับเคลื่อนสังคม สร้างความสมดุลระหว่างสังคมกับสิ่งแวดล้อม สร้างจุดขายทางการตลาดให้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้การผลิตแบบเกษตรอินทรีย์เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างมีระบบ วัตถุประสงค์ที่ 2 จากผลการประเมินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้น พบว่า ชุมชนให้ความสำคัญการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก จะทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับ ภณสิทธิ์ อ้นยะ (2020, น.45 - 54) พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการบริหารจัดการพื้นที่ 3) ด้านความสามารถในการเข้าถึง 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านคุณภาพการให้บริการ 6) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว 7) ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติและอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนกับภาครัฐและภาคเอกชน ในหลักการร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ และร่วมบริหารจัดการ สอดคล้องกับ ภฤตินี ญัณฐวุฒิสิต (2565) กล่าวถึง แนวคิดการท่องเที่ยวอินทรีย์เป็นการท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วม ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน พร้อมการสื่อสารสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้บริโภค โดยการซื้อตรงจากเกษตรกร นำไปสู่กระแสการผลิตอาหารที่ดีต่อสุขภาพ และสร้างความยั่งยืนในระบบอาหาร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง การสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องมีการรับรองมาตรฐาน โดยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems: PGS) เป็นแนวคิดที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรอินทรีย์ได้อย่างราบรื่น วัตถุประสงค์ที่ 3 กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์บ้านห้วยขมิ้นเป็นแนวทางการท่องเที่ยวที่ต่อยอดทุนทางสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มมูลค่าการทำเกษตรอินทรีย์ของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ ที่มุ่งเน้นช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของชาวเขา โดยส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และนำผลจากการวิจัยเกษตรที่สูงถ่ายทอดและส่งเสริมแก่ชาวเขาให้มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จากการทำเกษตรกรรม เพื่อทดแทนการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอย ทั้งนี้ การจัดการที่ดีภายในแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเกิดการกระจายรายได้ต่อคนในชุมชน ยกระดับการเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดประโยชน์และยั่งยืนมากที่สุด สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 เชื่อมโยงเป้าหมายหลักของการพัฒนาจุดหมายที่ 2 ว่าด้วยให้ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวมุ่งเน้นพัฒนาด้านการตลาดเกษตรอินทรีย์ โดยจัดทำแผนส่งเสริมด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง พัฒนาสินค้าแปรรูปทางการเกษตรอินทรีย์ ด้านการบริการท่องเที่ยวสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว จัดทำปฏิทินท่องเที่ยว แผนที่ แผนที่พบปะของชุมชน เพื่อนำไปสร้างเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและนำเสนอได้หลายกลุ่มตลาด ด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว

จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยว/บุคลากรทางการท่องเที่ยวที่มีความสามารถในการสื่อสาร รวมถึงการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวด้วยเพื่อให้ชุมชนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต

2. ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มการจ้างงานกระจายรายได้ภายในชุมชน พร้อมทั้งการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับเยาวชนและเปิดโอกาสให้เยาวชน และเกษตรกรรุ่นใหม่ร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนเอง

3. ผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมให้มีการทำการเกษตรภายใต้กระบวนการผลิตในรูปแบบอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ได้อย่างแท้จริง และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวว่าจะได้บริโภคผลผลิตที่มีมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

4. มุ่งเน้นการจัดการที่ดีภายในแหล่งท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจภายในพื้นที่ที่ยังคงวิถีเกษตรอินทรีย์ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวที่ปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติคำนึงถึงระบบนิเวศเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับวิถีชุมชนเกษตรอินทรีย์ ด้านการเดินทางต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก รวมทั้งการจัดการด้านที่พักให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่มีความปลอดภัย และกำหนดราคาอย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ศึกษาชุมชนที่มีพื้นที่ติดหรือใกล้กับโครงการหลวง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนควรมีการศึกษาในขอบเขตที่มีประชากรที่มีขนาดกว้างขึ้น และทำการเปรียบเทียบความสัมพันธ์

2. ปัจจุบันการเดินทางของนักท่องเที่ยว มักจะเดินทางตามการรีวิวบนแอปพลิเคชัน ควรจะศึกษาอิทธิพลที่ทำให้เกิดการเดินทาง หรือปัจจัยใดที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ เพื่อสามารถกำหนดส่วนผสมทางการตลาดที่เหมาะสมได้

3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ ควรศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ (Organic Tourism) และศึกษาการออกแบบพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยในครั้งนีได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ ทุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา “ทุนศิษย์ก้นกุฏิ” ประจำปีการศึกษา 2565 ทำให้การทำวิจัยในครั้งนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). *คู่มือประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-view/422>. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2566.
- กรมการท่องเที่ยว. (2556). *ความหมายและความสำคัญการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว*. [เอกสาร PDF]. แหล่งที่มา: <https://www.dot.go.th/storage/ebooks/January2019/AlzAxoKlnGGUUEh9JE36.pdf> สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2566.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). *กรมส่งเสริมการเกษตรเดินหน้านำยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยยุค New Normal*. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://doanews.doe.go.th/archives/10146>. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมุมมองของคนในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กฤตินี ญัณฐาพิสิทธิ์. (2565). *Organic Tourism – Driving organic food system by conscious hospitality businesses*. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.chula.ac.th/news/59073/>. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2566.
- ชนะ ศรีสุทธะ. (2561). *การวิเคราะห์รูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นำชัย ทนุผล. (2540). *วิธีการเตรียมโครงการวิจัย*. เชียงใหม่: สาขาวิชาการบริหารพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้, หน้า 71.
- นิภา ศรีโพธิ์จัน. (2531). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ศึกษาพร จำกัด.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์.
- ภณสิทธิ์ อ้นยะ. (2020). *การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, พฤษภาคม - สิงหาคม 2020, หน้า 45-54.*
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด. (2565). *ร่างแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566 - 2570*. สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงมหาดไทย.
- หทัยชนก รัตนถาวรกิติ และคณะ. (2023). *การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านบัวขุนจง ตำบลบัวเขต อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์, วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, มกราคม-เมษายน 2023, หน้า 1-16.*

อรุช นวราช. (2563). สามพรานโมเดลสู่การขับเคลื่อนสังคมอินทรีย์ในไทย. *พระสยาม MAGAZINE*, พฤศจิกายน - ธันวาคม 2563, หน้า 44 - 47.

Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text. (2nd ed)*. Sydney: Hodder Education.

ภาคผนวก

นโยบายและคุณลักษณะการตีพิมพ์บทความวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง เป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน (2 ฉบับต่อปี) ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย.) และ ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค.) ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการในสาขาต่าง ๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ให้คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และนักวิชาการทั่วไป จากทั้งภายในและภายนอกได้มีโอกาสเสนอผลงานทางวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยเผยแพร่ในลักษณะของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Journal)

1. การพิจารณาบทความ

1.1 การพิจารณาบทความ เลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากกองบรรณาธิการตรงตามสาขาวิชา ในพิจารณา 2 คน ต่อ 1 บทความ

1.2 กรณีบทความมาจากบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง กองบรรณาธิการพิจารณาส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 3 คน

1.3 กรณีบทความมาจากบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง กองบรรณาธิการพิจารณาส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิภายในและหรือภายนอก 3 คน

1.4 กรณีผู้ส่งบทความ แก้ไขไม่เป็นไปตามกำหนดเวลาที่กองบรรณาธิการแจ้งกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์พิจารณา ยกเลิก กระบวนการเพื่อการตีพิมพ์

2. คำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์

2.1 วิธีส่งบทความ เจ้าของบทความสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม และส่งต้นฉบับบทความ ในรูปแบบไฟล์ word และรูปแบบไฟล์ PDF ได้ที่ระบบออนไลน์ของวารสารวิชาการ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU>

3. รูปแบบบทความที่ส่งกองบรรณาธิการเพื่อตีพิมพ์

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)

ชื่อเรื่อง (English)

ชื่อ นามสกุล^{1*}, ชื่อ นามสกุล² และ ชื่อ นามสกุล³ (ภาษาไทย)

(ชื่อ นามสกุล^{1*}, ชื่อ นามสกุล² และ ชื่อ นามสกุล³) (English)

^{1*} ชื่อของหน่วยงาน เลขที่อยู่ เขต/ตำบล แขวง/อำเภอ จังหวัด และรหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ xxxxxx โทรสาร xxxxxx E-mail: YYYYYY

² ชื่อของหน่วยงาน เลขที่อยู่ เขต/ตำบล แขวง/อำเภอ จังหวัด และรหัสไปรษณีย์

³ ชื่อของหน่วยงาน เลขที่อยู่ เขต/ตำบล แขวง/อำเภอ จังหวัด และรหัสไปรษณีย์

วันที่รับบทความ xxxxxxxxxxxx

วันที่รับแก้ไขบทความ xxxxxxxxxxxx

วันที่ตอบรับบทความ xxxxxxxxxxxx

Received: xxxxxxxxxxxx

Revised: xxxxxxxxxxxx

Accepted: xxxxxxxxxxxx

บทคัดย่อ

บทความงานวิจัยต้องประกอบด้วยบทคัดย่อที่ระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ผลการศึกษาและบทสรุป ในกรณีที่ต้นฉบับเป็นภาษาไทย ให้ผู้นิพนธ์เขียนบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 300 คำ ระบุมคำสำคัญของเรื่อง (keywords) จำนวนไม่เกิน 5 คำ

คำสำคัญ: รูปแบบบทความ; ขนาดตัวอักษร; รูปแบบตัวอักษร

Abstract

An article of research to composes with abstract to specify importance of subject, object, method to study, result and summary. Both Thai and English abstracts are required. The length of each should not exceed 300 words. Also, the keywords should not be used more than 5 words.

Keywords: submission procedure; manuscript format; font size; font style; blank line

1. บทนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการเขียนบทความฉบับเต็มสำหรับผู้ที่มีความประสงค์ในการส่งบทความเข้าตีพิมพ์ในวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและเพื่อให้การจัดทำเอกสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ที่ส่งบทความควรพิมพ์บทความตามรูปแบบและแนวทางที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

2. เนื้อหาบทความ

วารสารฉบับเต็มควรประกอบด้วย ชื่อบทความ ชื่อและที่อยู่ของผู้เขียนบทความ บทคัดย่อ คำสำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหาโดยสมบูรณ์ของบทความ กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง โดยในส่วนของเนื้อหาของบทความ สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อหลัก หัวข้อย่อย และอาจแบ่งถึงหัวข้อย่อยลงมา ทั้งนี้ตัวอักษรทั้งหมดที่ใช้ในการพิมพ์ทุกส่วนให้ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarababunPSK ขนาด 16 ตัวหนาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระยะระหว่างบรรทัดเป็นแบบบรรทัดเดี่ยว (Single Space) และแต่ละหน้าไม่ต้องมีการเติมหมายเลขหน้า

2.1 ขนาดและการตั้งค่าหน้ากระดาษ

ขนาดของกระดาษที่ใช้ในการพิมพ์กำหนดให้มีขนาดมาตรฐาน A4 ($8\frac{1}{4} \times 11\frac{3}{4}$ นิ้ว) โดยกำหนดการตั้งค่าหน้ากระดาษดังนี้

ริมขอบกระดาษด้านบน	1.5	นิ้ว
ริมขอบกระดาษด้านล่าง	1	นิ้ว
ริมขอบกระดาษด้านซ้าย	1.5	นิ้ว
ริมขอบกระดาษด้านขวา	1	นิ้ว

ความยาวโดยรวมของบทความไม่ควรเกิน 12 หน้ากระดาษ และบันทึกไฟล์ข้อมูลด้วย Microsoft Word 2010 ขึ้นไปเท่านั้น

2.2 ชื่อบทความและรายละเอียดของผู้เขียน

ในการพิมพ์ชื่อบทความให้พิมพ์ทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้ตัวอักษรขนาด 18 พอยต์ พิมพ์เป็นตัวหนา โดยแต่ละคำในชื่อภาษาอังกฤษให้พิมพ์อักษรตัวแรกเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ (ยกเว้นคำนำหน้านาม: articles, คำสันธาน: coordinate conjunctions และคำบุพบท: prepositions นอกจากคำเหล่านี้จะถูกใช้นำชื่อเรื่อง) สำหรับชื่อผู้เขียนบทความให้ใช้ตัวอักษรขนาด 16 พอยต์ ในขณะที่ส่วนของที่อยู่ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 พอยต์ โดยที่อยู่ควรประกอบไปด้วย

สำหรับบุคลากรภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง

สาขาวิชาที่สังกัด เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ และ E-mail ที่สามารถติดต่อได้ กรณีผู้เขียนมากกว่าหนึ่ง สามารถระบุที่อยู่ของผู้เขียนแต่ละคนโดยอาศัยตัวเลขที่พิมพ์แบบยกสูง (Superscript) ไว้หลังชื่อของผู้เขียนนั้น นอกจากนั้นควรมีการระบุชื่อผู้ติดต่อ (Corresponding author) โดยการพิมพ์เครื่องหมายดอกจัน (*) ไว้หลังชื่อ เฉพาะบรรทัดสุดท้าย ของรายละเอียดผู้ติดต่อให้ระบุ เบอร์โทรศัพท์ และ e-mail ของผู้ติดต่อ ทั้งชื่อบทความและรายละเอียดของผู้เขียนให้พิมพ์ไว้กลางหน้ากระดาษ

สำหรับบุคลากร ภายนอก มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปราง

ชื่อของหน่วยงาน เลขที่อยู่ เขต/ตำบล แขวง/อำเภอ จังหวัด และรหัสไปรษณีย์ ซึ่งสามารถระบุที่อยู่ของผู้เขียนแต่ละคนโดยอาศัยตัวเลขที่พิมพ์แบบยกสูง (Superscript) ไว้หลังชื่อของผู้เขียนนั้น นอกจากนั้นควรมีการระบุชื่อผู้ติดต่อ (Corresponding author) โดยการพิมพ์เครื่องหมายดอกจัน (*) ไว้หลังชื่อ เฉพาะบรรทัดสุดท้ายของรายละเอียดผู้ติดต่อให้ระบุ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์โทรสารและ e-mail ของผู้ติดต่อ ทั้งชื่อบทความและรายละเอียดของผู้เขียนให้พิมพ์ไว้กลางหน้ากระดาษ

3. บทคัดย่อและคำสำคัญ

การพิมพ์บทคัดย่อและคำสำคัญให้พิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวอักษรขนาด 16 พอยต์ และจัดรูปแบบอยู่ตรงกึ่งกลางของหน้ากระดาษ โดยให้พิมพ์ชื่อหัวข้อ “บทคัดย่อ” และ “Abstract” เป็นแบบตัวหนา

4. เนื้อหาของบทความ

บทความวิจัยควรประกอบด้วย บทนำ (Introduction) บอกความสำคัญหรือที่มาของปัญหา นำไปสู่การศึกษา วัตถุประสงค์ วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการวิจัย (Materials and Method) กล่าวถึงรายละเอียด การวิเคราะห์และการทดลองที่กระชับและชัดเจน ผลการทดลอง (Results) บอกผลที่พบอย่างชัดเจน สมบูรณ์ และมีรายละเอียดครบถ้วน สรุปและอภิปรายผล (Discussion and Conclusion) อาจเขียนรวมกับผลการทดลองได้ เป็นการประเมิน การตีความ และการวิเคราะห์ ในแง่มุมต่าง ๆ ของผลที่ได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลงานผู้อื่นอย่างไร ต้องมีการอ้างหลักการหรือทฤษฎีมาสนับสนุนหรือการหักล้างอย่างเป็นเหตุเป็นผลและอาจมีข้อเสนอแนะที่จะนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

ส่วนของเนื้อหาบทความ กำหนดตัวอักษรที่ใช้ในเนื้อหาให้มีขนาด 16 พอยต์ รวมถึงไม่ต้องมีการเว้นบรรทัดระหว่างย่อหน้า (ไม่ต้องเคาะบรรทัดเมื่อขึ้นย่อหน้าใหม่) สำหรับรูปแบบตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์หัวข้อกำหนดดังนี้

4.1 หัวข้อหลัก

กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา ในการพิมพ์หัวข้อหลัก และให้พิมพ์ไว้ชิดริมซ้ายของคอลัมน์

4.2 หัวข้อย่อยและหัวข้อย่อยรองลงมา

กำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา ในการพิมพ์หัวข้อย่อยและหัวข้อย่อยรองลงมา และให้พิมพ์ห่างจากริมซ้ายของคอลัมน์ 0.5 นิ้ว

5. รูปภาพ ตาราง และสมการ

5.1 รูปภาพและตาราง

การนำเสนอรูปภาพและตารางสามารถนำเสนอต่อจากข้อความที่กล่าวถึงหรืออาจนำเสนอภายหลังจากจบหัวข้อหรือนำเสนอในหน้าใหม่ ขนาดของรูปภาพและตารางไม่ควรเกินกรอบของการตั้งค่าน้ำกระดาษที่กำหนดไว้ในหัวข้อ 2.1

ทั้งรูปภาพและตารางจะต้องมีคำอธิบายโดยคำอธิบายของรูปภาพให้พิมพ์ไว้ใต้รูปภาพ และอยู่ชิดซ้ายของหน้ากระดาษ หากรูปภาพใดถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนให้มีการระบุคำอธิบายของแต่ละส่วนโดยอาศัยตัวอักษรภาษาไทยในวงเล็บเรียงตามลำดับเช่น (ก) และ (ข) ส่วนคำอธิบายตารางให้พิมพ์ไว้เหนือตารางและชิดริมซ้ายของกระดาษ โดยการเรียงลำดับรูปภาพและตารางให้แยกการเรียงลำดับออกจากกัน

ตารางข้อมูลที่นำลงตีพิมพ์ ต้องพิมพ์ด้วย word เพื่อความคมชัดของตาราง เช่น

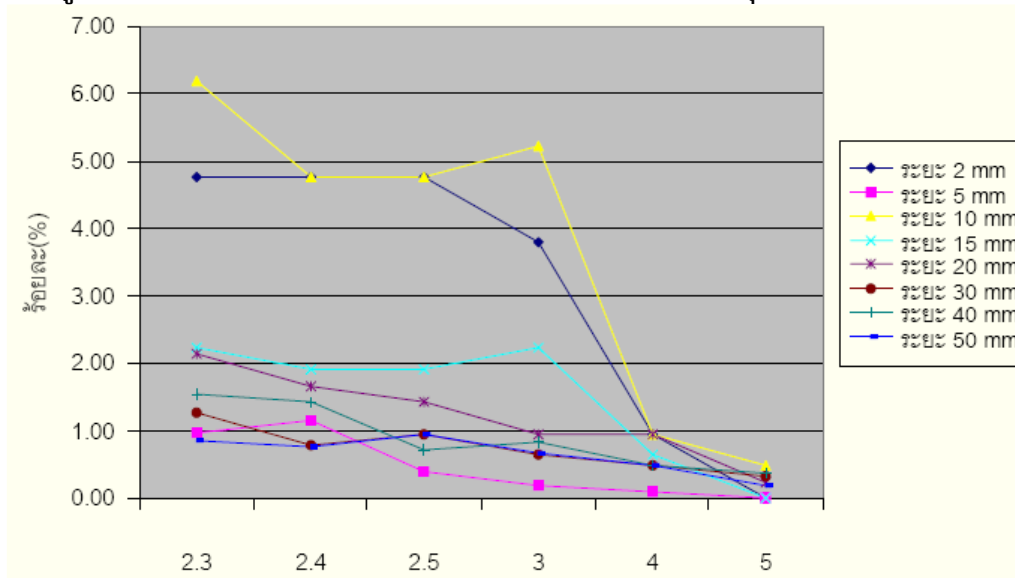
ตารางที่ 1 ตารางที่ไม่เหมาะสมในการนำลงตีพิมพ์

ผู้ออกแบบ	ผู้ใช้อาคาร
1) ระเบียงดินเผาที่มีคุณสมบัติในการใช้งานที่เหมาะสมสวยงาม	1) ระเบียงดินเผาที่มีขนาดที่ไม่เท่ากันตามลักษณะเฉพาะตัวของวัสดุ ผู้ใช้อาคารรู้สึกถึงความไม่เรียบร้อยไม่สม่ำเสมอของพื้นผิว
2) ข้อดีของระเบียงดินเผา คือ ติดตั้งยากเนื่องจากความไม่สม่ำเสมอของขนาดและความหนาของแผ่นระเบียงดินเผา	2) ระเบียงดินเผาที่ใช้ปูพื้นบันไดและลานพัก มีพื้นผิวที่ไม่สม่ำเสมอ ผู้ใช้อาคารอาจสะดุดเมื่อใช้งาน
	3) เนื่องจากความไม่แข็งแรงของระเบียงดินเผา เมื่อผ่านการใช้งาน หรือมีวัตถุตกกระทบ ทำให้ระเบียงดินเผาแตก กะเทาะ หรือบิ่น ซึ่งแสดงถึงความไม่คงทนแข็งแรง

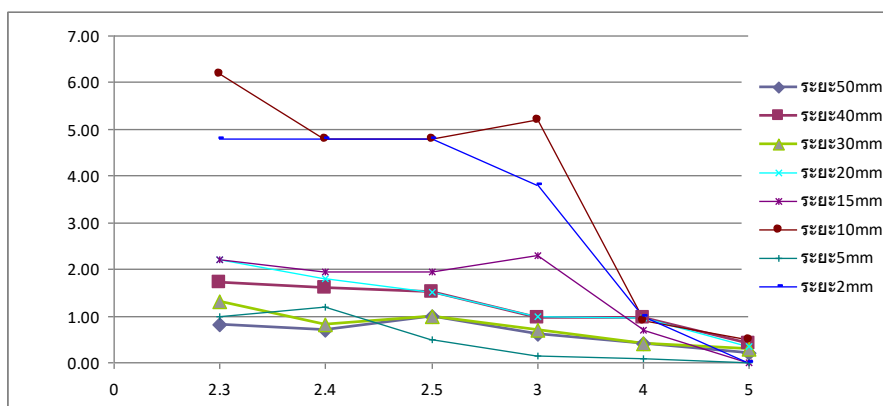
ตารางที่ 2 ตารางที่เหมาะสมในการนำลงตีพิมพ์

ผู้ออกแบบ	ผู้อ่าน
1) กระเบื้องดินเผาที่มีคุณสมบัติในการใช้งานที่เหมาะสมสวยงาม 2) ข้อดีของกระเบื้องดินเผา คือ ติดตั้งยากเนื่องจากความไม่สม่ำเสมอของขนาดและความหนาของแผ่นกระเบื้องดินเผา	1) กระเบื้องดินเผาที่มีขนาดที่ไม่เท่ากันตามลักษณะเฉพาะตัวของวัสดุ ผู้อ่านรู้สึกถึงความไม่เรียบร้อย ไม่สม่ำเสมอของพื้นผิว 2) กระเบื้องดินเผาที่ใช้ปูพื้นบันไดและชานพักมีพื้นผิวที่ไม่สม่ำเสมอ ผู้อ่านอาจสะดุด เมื่อใช้งาน

รูปภาพที่นำลงตีพิมพ์ ควรเลือกภาพที่เหมาะสมและคมชัดที่สุด

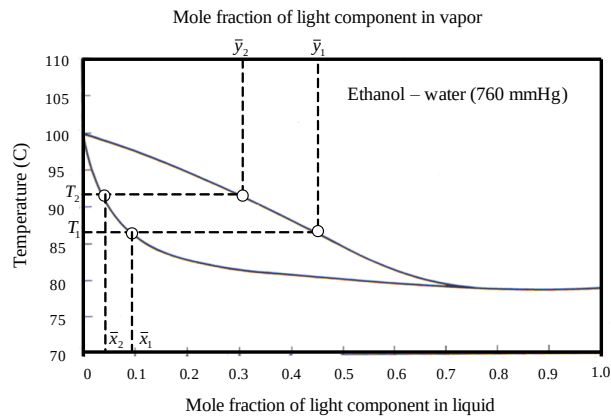

ภาพที่ 1 ภาพที่ไม่เหมาะสมในการนำลงตีพิมพ์

ภาพที่ 2 ภาพที่เหมาะสมในการนำลงตีพิมพ์

การระบุหมายเลขลำดับรูปภาพและตารางในบทความให้ระบุเป็นรูปที่และตารางที่ เช่น ภาพที่ 1, ภาพที่ 1 – 3, ตารางที่ 1, ตารางที่ 1 – 3 เป็นต้น

ภาพที่ 1 แผนภาพสมดุลของของผสมไอ - ของเหลวที่มี 2 องค์ประกอบภายใต้สภาวะความดันคงที่

ตารางที่ 1 ปริมาณการใช้น้ำมันปิโตรเลียมในแต่ละภาคเศรษฐกิจ ฯ ของประเทศไทย (หน่วย: ล้านลิตร)

ภาคเศรษฐกิจ	ปี	
	2545	2546
1. เกษตรกรรม	3,509	3,827
2. เหมืองแร่	19	26
3. อุตสาหกรรม	4,821	4,937
4. ไฟฟ้า	703	757
5. การก่อสร้าง	169	172
6. ที่พักอาศัยและการพาณิชย์	2,729	2,792
7. คมนาคมขนส่ง	23,980	25,475
Total	35,930	37,986

5.2 สมการ

การเขียนสมการให้เขียนไว้กลางคอลัมน์และมีการระบุลำดับของสมการโดยใช้ตัวเลขที่พิมพ์อยู่ในวงเล็บ เช่น (1), (2) เป็นต้น

6. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

หากต้องการเขียนกิตติกรรมประกาศเพื่อขอบคุณบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเขียนได้ โดยให้อยู่หลังเนื้อหาหลักของบทความและก่อนเอกสารอ้างอิง เช่น

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ได้เอื้อเพื่อเอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัย

7. การอ้างอิง

ให้รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์และวัสดุความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิงในการศึกษาแทรกไว้ในเนื้อหาและท้ายบทความ

การอ้างอิงในเนื้อหา เป็นการวงเล็บระบุแหล่งที่มาอย่างกว้างๆแทรกอยู่ในเนื้อหาของบทความวิชาการ ส่วนรายละเอียดที่สมบูรณ์ของแหล่งข้อมูลจะแสดงใน “เอกสารอ้างอิง” ในส่วนท้ายของบทความวิชาการ โดยใช้รูปแบบ APA 7th เท่านั้น

7.1 การลงรายละเอียดของการอ้างอิงในเนื้อหา

(ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง)

(ผู้แต่งคนแรก และผู้แต่งคนที่สอง, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง)

(ผู้แต่งคนแรก และคณะ, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง)

(ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, ไม่มีเลขหน้า)

(หน่วยงาน, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง)

(นามแฝง, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่อ้างอิง)

7.2 การลงรายละเอียดของการอ้างอิงท้ายบทความ

ให้อ้างอิงรายการลำดับตามอักษรตัวแรกของผู้แต่ง ตามการเรียงลำดับตัวอักษรของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน สำหรับรูปแบบการพิมพ์รายชื่อเอกสารอ้างอิงจากแหล่งต่าง ๆ กำหนดให้มีรูปแบบดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) บทความจากวารสาร (Journal)

Waszkiewics, S.D., Tierney, M.J. and Scott, H.S. (2009). Development of coated, annular fins for adsorption chillers, *Applied Thermal Engineering*, vol.29 (11-12), August 2009, pp. 2222 – 2227.

จักรกฤษณ์ นรมิตผดุงการ และ ทวี สอนมาลี. (2519). ความสามารถในการเงินของเทศบาลกรณีของเทศบาลนครกรุงเทพ ก่อนเปลี่ยนแปลงเป็นกรุงเทพมหานคร, *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 16, เมษายน 2519, หน้า 231 – 254.

(2) บทความจากเอกสารประกอบการประชุม (Proceedings)

Kato, S. and Widiyanto, A. (2001). Environmental Impact Assessment of Various Power Generation Systems, *paper presented in the Tri-University International Joint Seminar & Symposium 2001*, Chiang Mai, Thailand.

มารุต บุรพา, ฐนี วรยศ และทณเกียรติ เกียรติศิริโรจน์. (2551). โมเดลอย่างง่ายของการทำน้ำร้อนแสงอาทิตย์ที่มีประสิทธิภาพเสริม, *การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการรูปแบบพลังงานทดแทน สู่ชุมชนแห่งประเทศไทย*, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก

(3) รายงานทางวิชาการ / รายงานวิจัย

Division of Technical Services and Planning. (2003). *Chiang Mai City Municipality. Annual Report*.

จุฬาร ชาติช่วงนิรันดร์, นลินี ตันธุนิตย์ และปณิตา เพ็ชรสิงห์. (2529). *รายงานการวิจัยเรื่องประวัติศาสตร์หมู่บ้านคำม่วง, โครงการวิจัยระบบการทำฟาร์ม มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.

ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. หน้า 54 – 57.

พรพิมล เฉลิพลาณภาพ. (3535). *พฤติกรรมแสวงหาข่าวสารและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของประชากรไทยที่มีอายุต่ำกว่า 50 ปีของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

(4) หนังสือ

Myers, R.H. and Montgomery, D.C. (1995). *Response Surface Methodology: Process and product optimization using designed experiments*, New York: John Wiley & Sons,.

Goswami, Y.D., Kreith, F. and Kreider, J.F. (1999). *Principles of Solar Engineering*, 2nd edition. ISBN: 1-56032-714-6, Philadelphia: Taylor & Francis,

วิบูล วิจารณ์ และกนกนาถ ชูปัญญา. (2525). *เคมีคลินิก*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราศิริราช คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล.

(5) วิทยานิพนธ์

สุรจิตร ทิบัว. (2538). *การศึกษาสภาพการใช้แหล่งชุมชนประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ของจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Herbert-Cheshire, L. (1997). *Living by the sea*. Unpublished honours thesis, Central Queensland University, Rockhampton, QLD, Australia.

(6) เว็บไซต์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2554). “คู่มือการศึกษาปีการศึกษา 2554”. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.psu.ac.th/handbook/> สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2554.

Brown, H. (1994). “Citing computer references”. [online], Available: <http://neal.ctstateu.edu/history/cite.html>. Retrieved April 3, 1995.

(7) การสัมภาษณ์

ดิolk บุญเรืองรอด. (2543, กรกฎาคม 14). อธิการบดี, สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์.

ตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อหา

(สุวิมล ตีรกานันท์, 2553) (Tirakanan, 2011)

ตัวอย่างการแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1.1 ตัวอย่างเอกสารอ้างอิงที่เป็นหนังสือ

สุวิมล ตีรกานันท์. (2553). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Tirakanan, S. (2011). *Multivariate variables analysis in social science research*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)

1.2 ตัวอย่างเอกสารอ้างอิงที่เป็นบทความ

ปาน จินดาพล. (2557). การเป็นเจ้าของกิจการกับทัศนคติต่อความเสี่ยง.

วารสารนักบริหาร, 34(1), 130-135.

Jindapon, P. (2014). Entrepreneurship and risk attitudes. *Executive Journal*, 34(1), 130-135. (in Thai)

สุวรรณ ลัคนวณิช. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกชน ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี. *BU Academic Review*, 13(1), 13-16.

Luckanavanich, S. (2014). Personal relationship, living behaviors, and academic achievement of university students in the private residence, rangsit area, Pathumthani. *BU Academic Review*, 13(1), 13-16. (in Thai).

1.3 ตัวอย่างเอกสารอ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้าในปี 2555. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2557.

Tourism Authority of Thailand. (2013). *Inbound foreign tourists situation in 2012*. [online], Available: http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php. Retrieved February 9, 2014. (in Thai)

ท่านสามารถดาวน์โหลดรูปแบบบทความได้ที่ <https://goo.gl/y9WEje>

หรือ ติดต่อสอบถามที่ **ผู้ประสานงาน** : นายลิขิต ศิริ

โทร 054-237 399 ต่อ 3832 **Mobile**: 083-156-3928

E- mail: res_journal@hotmail.com

ปรับปรุงข้อมูลเมื่อ 4 มกราคม 2562